

AMMATTITAUDIT JA AMMATTITAUTIEPÄILYT 2018

Työperäisten sairauksien rekisteriin kirjatut uudet tapaukset

AMMATTITAUDIT JA AMMATTITAUTIEPÄILYT 2018

Työperäisten sairauksien rekisteriin kirjatut uudet tapaukset

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt 2018

Kirsi Koskela, Johanna Lehtimäki, Kristiina Aalto-Korte, Maria Pesonen, Irmeli Lindström,
Hille Suojalehto, Liisa Airaksinen, Katri Suuronen ja Eva Helaskoski

Työterveyslaitos

Työterveys

PL 40

00251 Helsinki

www.ttl.fi

Toimitus: Kirsi Koskela ja Johanna Lehtimäki

Kuvat ja taulukot: Kirsi Koskela ja Johanna Lehtimäki

Kannet: Kristiina Rissanen

© 2022 Työterveyslaitos ja kirjoittajat

Tämän teoksen osittainenkin kopiointi on tekijänoikeuslain (404/61, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen) mukaisesti kielletty ilman asianmukaista lupaa.

Katsauksia 174

ISBN 978-952-261-995-2 (PDF)

ISSN-L 0357-4296 = Katsauksia

ISSN-L 1235-8614 = Ammattitaudit

Tiivistelmä

Vuonna 2018 Työperäisten sairauksien rekisteriin (TPSR) kirjattiin yhteensä 2872 ammattitauti- tai ammattitautiepäilytapausta, joista vahvistettuja ammattitautitapauksia oli 1067. Kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksen lukumäärä on vähentynyt 13 % ja vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärä 14 % vuoteen 2017 verrattuna. Vahvistettujen ammattitautitapausten osuus oli 37 %. Monen samanaikaisesti vahvistuneen ammattitautidiagnoosin tapauksia oli noin 4 % vahvistettujen ammattitautitapausten aineistosta.

Työikäisille (15–64-vuotiaille) kirjattiin 2413 ammattitauti- tai ammattitautiepäilytapausta eli 9,8 tapausta/10 000 työllistä kohden. Työikäisten ammattitauti- tai ammattitautiepäilytapauksen määrä on vähentynyt noin 13 % v. 2017 verrattuna. Työikäisille kirjattiin 755 vahvistettua ammattitautitapausta eli 3,1 tapausta/10 000 työllistä kohden. Työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten määrä on noin 14 % vähemmän kuin v. 2017. Työikäisillä vahvistettujen ammattitautitapausten osuus oli 31 %.

Vajaa kolmasosa kaikista vahvistetuista ammattitautitapauksista todetaan työuran jälkeen. Yli 65-vuotiaille ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia kirjattiin 459, joista vahvistettuja ammattitautitapauksia oli 312. Yli 65-vuotiaiden ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapaukset sekä vahvistetut ammattitautitapaukset ovat vähentyneet 14 % v. 2017 verrattuna. Yli 65-vuotiaiden aineistossa vahvistettujen ammattitautitapausten osuus oli noin 68 %.

Työikäisten aineiston vahvistetuista ammattitautitapauksista kirjattiin 68 % miehille ja 32 % naisille. Yli 65-vuotiaiden aineistossa vahvistetuista ammattitautitapaukset kirjattiin pääosin miehille (miehet 96 % ja naiset 4 %). Kaikenikäisten aineiston vahvistetuista ammattitautitapauksista kirjattiin miehille 76 % ja naisille 24 %.

Kaikenikäisten aineistossa vahvistettujen ammattitautitapausten keski-ikä oli 54 vuotta. Työikäisillä vahvistettuja ammattitautitapauksia todettiin eniten 60–64-vuotiaiden, 55–59-vuotiaiden ja 50–54-vuotiaiden ikäryhmissä. Yli puolet työikäisten miesten vahvistetuista ammattitautitapauksista todettiin 50–64-vuotiailla. Työikäisillä naisilla vahvistettujen ammattitautitapausten ikäjakauma oli selvästi työikäisiä miehiä tasaisempi. Työikäisillä naisilla vahvistettuja ammattitautitapauksia todettiin eniten 50–54-vuotiaiden, 45–49-vuotiaiden ja 40–44-vuotiaiden ikäryhmissä. Työikäisten naisten vahvistetuista ammattitautitapauksista todettiin alle 30-vuotiailla 28 %, kun työikäisten miesten vahvistetuista ammattitautitapauksista todettiin alle 30-vuotiailla vain 12 %.

Kaikenikäisten aineiston yleisimmät vahvistetut ammattitaudit olivat asbestiplakkitauti, meluvamma, allerginen kosketusihottuma ja ärsytyskosketusihottuma. Tautipääryhmittäin tarkasteltuna asbestisairautapauksia todettiin kaikenikäisten aineistossa lukumääräisesti eniten ammatti-ihotautitapausten ja meluvammatapausten sijoittuessa seuraaville sijoille. Työikäisten yleisin vahvistettu ammattitauti oli edelleen meluvamma. Seuraavaksi yleisimmät työikäisten vahvistetut ammattitaudit olivat allerginen kosketusihottuma, ärsytyskosketusihottuma, ammattiastma ja asbestiplakkitauti. Tautipääryhmittäin tarkasteltuna työikäisillä vahvistettiin selkeästi eniten ammatti-ihotautitapauksia. Yli 65-vuotiaiden yleisimmät vahvistetut ammattitaudit olivat asbestiplakkitauti, mesotelioma, meluvamma, keuhkosityöpä ja asbestoosi.

Miesten ja naisten ammattitautikirjot poikkeavat merkittävästi toisistaan. Työikäisillä miehillä yleisin vahvistettu ammattitauti oli meluvamma. Seuraavaksi yleisimpiä työikäisten miesten vahvistettuja ammattitauteja olivat allerginen kosketusihottuma ja asbestiplakkitauti. Työikäisillä naisilla yleisimmät vahvistetut ammattitaudit olivat ärsytyskosketusihottuma ja allerginen kosketusihottuma, joita seurasivat ammattiastma, ammattinuha ja syyhy.

Työikäisten vahvistetuista ammattitautitapauksista oli pääaltisteryhmittäin tarkasteltuna lähes puolet (45 %) kemiallisten tekijöiden (esim. asbesti, epoksiyhdisteet, kumiyhdisteet, jauhot, viljat ja rehut, lehmä ja muut eläinperäiset altisteet, märkätyö) aiheuttamia. Fysikaalisten tekijöiden (esim. melu ja käsitärinä) aiheuttamia vahvistettuja ammattitautitapauksia oli 30 %, biologisten tekijöiden (esim. syyhypunkki, Puumala-virus) aiheuttamia 14 % ja fyysisten/mekaanisten tekijöiden (esim. toistotyö, epäfysiologiset asennot) aiheuttamia 11 % tapauksista. Tarkastelussa huomioitiin ammattitautitapaukselle kirjattun ensimmäisen diagnoosin altiste.

Työikäisten vahvistettuja ammattitautitapauksia todettiin lukumääräisesti eniten toimialoilla 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' (132 tapausta), 'erikoistunut rakennustoiminta' (74 tapausta), 'talonrakentaminen' (54 tapausta) sekä 'terveyspalvelut' (48 tapausta). Mikäli tapauksien määrä suhteutetaan työllisten määrään, työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten ilmaantuvuus oli suurin toimialoilla 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' (20,9 tapausta/10 000 työllistä) sekä 'muiden kulkuneuvojen valmistus' (mm. laivat, junat, lentokoneet) (18,2 tapausta/10 000 työllistä).

Työikäisten vahvistettuja ammattitautitapauksia todettiin lukumääräisesti eniten ammateissa 'rakennustyöntekijät ym. (pl. sähköasentajat)' (142 tapausta), 'maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.' (132 tapausta) sekä 'konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat' (113 tapausta). Työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten

työllisiin suhteutettu ilmaantuvuus oli korkein 'elintarvike-, puutyö-, vaatetus- ja jalkinealan valmistustyöntekijöillä ym.' (20,7 tapausta/10 000 työllistä) ja 'maanviljelijöillä ja eläintenkasvattajilla' (20,2 tapausta/10 000 työllistä).

Tautipääryhmittäin tarkasteltuna työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksista oli eniten ammatti-ihotautitapauksia ja niiden epäilyjä. Toiseksi eniten oli ammattiastma ja -nuhatapauksia sekä niiden epäilyjä ja kolmanneksi eniten meluvamma- tapauksia ja niiden epäilyjä.

Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia todettiin lukumääräisesti eniten toimialoilla 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' (233 tapausta), 'erikoistunut rakennustoiminta' (193 tapausta) sekä 'julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus' (188 tapausta). Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksien työllisiin suhteutettu ilmaantuvuus oli suurinta toimialoilla 'muiden kulkuneuvojen valmistus' (49,5 tapausta/10 000 työllistä), 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' (36,9 tapausta/10 000 työllistä), 'muut henkilökohtaiset palvelut' (sisältää mm. kampaamo- ja kauneudenhoitopalvelut) (33,9 tapausta/10 000 työllistä) ja 'työllistämistoiminta' (32,1 tapausta/10 000 työllistä).

Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia todettiin ammateittain tarkasteltuna lukumääräisesti eniten 'konepaja- ja valimotyöntekijöillä sekä asentajilla ja korjaajilla' (351 tapausta) sekä 'rakennustyöntekijöillä ym. (pl. sähköasentajat)' (345 tapausta). Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksien työllisiin suhteutettu ilmaantuvuus on korkein ammateissa 'elintarvike-, puutyö-, vaatetus- ja jalkinealan valmistustyöntekijät ym.' (41,8 tapausta/10 000 työllistä), 'konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat' (40,4 tapausta/10 000 työllistä) sekä 'prosessityöntekijät' (39,7 tapausta/10 000 työllistä).

Työikäisten ammattiastmoja ja niiden epäilyjä oli 370 tapausta eli 86 tapausta vähemmän kuin vuonna 2017. Vähennemistä on tapahtunut vuodesta 2011 alkaen ja myös työllisten määrään suhteutettuna ammattiastmojen ja ammattiastmaepäilyjen määrä on laskussa. Työikäisten vahvistettujen astmojen lukumäärä oli 52 eli 3 tapausta vähemmän kuin vuonna 2017. Työikäisten vahvistettujen ammattiastmojen määrässä on tapahtunut vähennemistä vuodesta 2015 alkaen. Työikäisten vahvistettuja ammattiastmoja todettiin naisilla hieman enemmän kuin miehillä (52 % verrattuna 48 %:iin) ja yleisin ikäryhmä oli 40–44-vuotiaat. Työikäisten ammattiastman yleisimmät aiheuttajat olivat homesienet (20 tapausta), jauhot ja rehut (9 tapausta), muut eläinperäiset altisteet (7 tapausta), lehmä (4 tapausta), isosyanaatit (4 tapausta) ja muut kemikaalialtisteet (4 tapausta). Vuonna 2018 vahvistettiin neljä hengitysteitä voimakkaasti ärsyttävien aineiden aiheuttamaa ammattiastmaa, joiden aiheuttajina olivat rikkihappo, rikkiä

sisältävä kaasu, PVC-muovin hajoamistuotteet ja emäsyhdiste. Homesienten aiheuttamissa ammattiastmoissa tapahtui jonkin verran lisääntymistä verrattuna vuoteen 2017. Muiden aiheuttajien suhteen ei tapahtunut selviä muutoksia huomioiden tapausten vähäinen lukumäärä. Vähäinen vahvistettujen ammattiastmojen osuus ilmoitetuista tapauksista osoittaa työperäisten hengitystieoireiden yleisyyttä ja aiheuttajien tunnistamisen vaikeutta. Työikäisten vahvistettuja ammattiastmoja todettiin lukumääräisesti eniten toimialoilla 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' (12 tapausta), 'terveyspalvelut' (9 tapausta), 'elintarvikkeiden valmistus' (5 tapausta) ja 'koulutus' (5 tapausta). Ammateittain tarkasteltuna tapauksia todettiin eniten ammateissa 'maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.', 'terveydenhuollon asiantuntijat' ja 'prosessityöntekijät'.

Työikäisten ammattinuhia ja niiden epäilyjä kirjattiin 163 tapausta, joista vahvistettiin 41 tapausta. Naisia on sairastuneissa hieman miehiä enemmän (naiset 56 % ja miehet 44 %). Noin puolet ammattinuhan sairastumisista todetaan ennen 35 ikävuotta. Ammattinuhia aiheuttivat erityisesti jauhot ja rehut, nautakarja sekä muut eläinallergeenit. Ammattinuhan riskitoimialat olivat 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous sekä niihin liittyvät palvelut' sekä 'elintarvikkeiden valmistus'. Ammattinuhan sairastuneita oli ammattiluokittain tarkasteltuna eniten 'maanviljelijöillä ja eläintenkasvattajilla ym.'.

Työikäisten ammatti-ihotauteja ja -epäilyjä tuli tietoon 845 tapausta, ja vahvistettuja ammatti-ihotauteja oli 269 tapausta (36 % kaikista työikäisten vahvistetuista ammattitaudeista). Vahvistettuja allergisia kosketusihottumia oli 121 tapausta, mikä on 8 tapausta vähemmän kuin v. 2017. Miehiä oli 60 % tapauksista. Aiheuttajaryhmistä suurin oli edelleen epoksikemikaalit ja -tuotteet (35 tapausta; 29 %). Kumikemikaalit olivat toiseksi suurin ryhmä: 27 tapausta (22 %). Säilöntäaineallergioita oli kaiken kaikkiaan 13 tapausta, joista isotiatsoliniallergioita oli 12. Akrylaatit oli myös suhteellisen suuri aiheuttajaryhmä (8 tapausta). Kun tarkastellaan tapausten lukumääriä eri toimialoilla, kärkeen nousee 'erikoistunut rakennustoiminta' ja toisella sijalla oli kampaajista ja kosmetologeista koostuva 'muut henkilökohtaiset palvelut'. Ammateittain tarkasteltuna tapauksia oli taas lukumääräisesti eniten 'rakennustyöntekijöillä ym. (pl. sähköasentajat)', 'palvelutyöntekijöillä' (mm. kampaajat) ja 'konepaja- ja valimotyöntekijöillä sekä asentajilla ja korjaajilla'. Ne ovat olleet kärkeen myös yli vuosikymmenen ajan.

Vahvistettuja ärsytyskosketusihottumia oli tällä kertaa 91, mikä on 5 tapausta vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Naisia oli lukumääräisesti enemmän (60 %). Yleisin ilmoitettu syy oli 'märkätyö' kuten aiemminkin. Tapauksia oli lukumääräisesti eniten 'terveyspalveluissa' ja 'ravitsemistoiminnassa'. Samat toimialat olivat kärjessä myös v. 2017. Ammateittain tarkasteltuna lukumääräisesti eniten tapauksia oli tällä kertaa 'konepaja-

ja valimotyöntekijöillä sekä asentajilla ja korjaajilla, 'palvelutyöntekijöillä', sekä 'hoiva-palvelun ja terveydenhuollon työntekijöillä'.

Työkäisten vahvistettuja kosketusurtikarioita ja proteiinikosketusihottumia oli 23 tapausta, mikä on 6 vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Eläinperäiset altisteet muodostivat edelleen suurimman ryhmän (11 tapausta; 48 %). Tämän ryhmän sisällä lehmän epiteeli aiheutti 5 tapausta. 'Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' oli tärkein toimiala. Ammasteista 'maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.' ovat edelleen kärjessä.

Työkäisten ihoinfektioita ja niiden epäilyjä oli 39 tapausta, joista vahvistettiin ammattitaudiksi 28 tapausta. Työkäisten vahvistetuista ihoinfektioista oli syyhyjä 25 tapausta, lehmänrokkoa 2 tapausta ja päätäiteuta 1 tapaus.

Työkäisten rasisairauksia ja niiden epäilyjä kirjattiin 242 tapausta, joista vahvistettuja rasisairauksia oli 112 tapausta. Työkäisten lateraalisia epikondyliittejä tai niiden epäilyjä (tenniskyynärpää) kirjattiin 54 tapausta, joista vahvistettiin 29 tapausta. Tapauksista 76 % todettiin miehillä ja 24 % naisilla. Toimialoittain tarkasteltuna lateraalisen epikondyliitin tapauksia todettiin lukumääräisesti eniten 'kasvinviljely ja kotieläintaloudessa, riistataloudessa ja niihin liittyvissä palveluissa' sekä 'erikoistuneessa rakennustoiminnassa'. Ammattitaittain tarkasteltuna tapauksia todettiin eniten 'maanviljelijöillä ja eläintenkasvattajilla ym.' sekä 'rakennustyöntekijöillä ym. (pl. sähköasentajat)'. Työkäisten mediaalisia epikondyliittejä (golfkyynärpää) tai niiden epäilyjä oli 13 tapausta, joista vahvistui 6 tapausta. Työkäisten nivelkalvon tai jännetupentulehduksia (ICD-10 M65-alkuiset diagnoosit) oli 60 tapausta, joista vahvistettiin 25 tapausta. Näistä tapauksista työkäisten varttinaluun puikkolisäkkeen alueen jännetupentulehduksia (de Quervain) tai niiden epäilyjä kirjattiin 19 tapausta, joista vahvistettiin 11 tapausta. Työkäisten rannekanavaoireyhtymiä tai niiden epäilyjä kirjattiin 42 tapausta, joista vahvistettiin ammattitaudiksi 15 tapausta. Työkäisten vahvistetuista rannekanavaoireyhtymätapauksista todettiin toimialoittain tarkasteltuna 40 % 'elintarvikkeiden valmistuksessa' ja ammattitaittain tarkasteltuna lähes puolet 'elintarvike-, puutyö- ja vaatetus- ja jalkinealan valmistustyöntekijöillä ym.'

Työkäisten prepatellaaribursiitteja tai niiden epäilyjä kirjattiin 29 tapausta, joista vahvistettiin 26 tapausta. Tapausten lukumäärä on selvästi noussut v. 2016 lähtien.

Meluvamma on pitkäaikaisen, toistuvan, tai voimakkaan äkillisen melulle altistumisen aiheuttama sisäkorvan aistimiskuulovika. Työkäisten meluvammoja ja niiden epäilyjä kirjattiin 437 tapausta, joista vahvistettiin 150 tapausta. Työkäisten vahvistetuista meluvammoista suurin osa (95 %) todettiin miehillä ja 90 % todettiin yli 50-vuotiailla.

Toimialoittain tarkasteltuna riskitoimialaksi on noussut työikäisten meluvammojen suhteen erityisesti 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut', jossa meluvammoja todettiin lukumääräisesti eniten. Ammattiluokittain tarkasteltuna meluvammoja vahvistettiin lukumääräisesti eniten 'konepaja- ja valimotyöntekijöillä sekä asentajilla ja korjaajilla', 'rakennustyöntekijöillä (pl. sähköasentajat)', 'maanviljelijöillä ja eläintenkasvattajilla ym.' sekä 'prosessityöntekijöillä'. Kaikenikäisten aineistossa meluvammoja ja niiden epäilyjä oli 500 tapausta, joista vahvistettiin ammattitaudiksi 181 tapausta. Noin viidesosa meluvammoista todetaan yli 65-vuotiailla.

Työikäisille kirjattiin yhteensä 79 tärinätautia tai sen epäilyä, joista vahvistettuja tärinätauteja oli 34 tapausta. Tärinätautien lukumäärä on ollut kasvussa. Vahvistetuista tärinätaudeista kirjattiin miehille 85 % ja naisille 15 %. Yli puolet tärinätaudeista kirjattiin yli 50-vuotiaille, mutta toisaalta noin neljäsosa tapauksista todettiin alle 40-vuotiailla. Toimialoittain tarkasteltuna vahvistettuja tärinätauteja todettiin eniten 'talonrakentamisessa'. Ammateittain tarkasteltuna tapauksia todettiin eniten 'rakennustyöntekijöillä (pl. sähköasentajat)' ja 'konepaja- ja valimotyöntekijöillä sekä asentajilla ja korjaajilla'.

Kaikenikäisten aineistossa asbestisairaustapauksia tai niiden epäilyjä oli yhteensä 453 tapausta, joista vahvistettuja tapauksia oli 323. Työikäisille kirjattiin 98 asbestisairaustapauksia tai niiden epäilyä, joista vahvistettuja asbestisairaustapauksia oli 50. Asbestisairauksiin liittyy tyypillisesti pitkä viive altistumisen ja asbestisairauden toteamisen välillä, joten suurin osa asbestisairauksista todetaan yli 65-vuotiailla. Kaikenikäisten aineistossa oli 293 asbestiplakkitautia tai sen epäilyä, joista vahvistettiin 257 tapausta. Työikäisille kirjattiin 66 asbestiplakkitautia tai sen epäilyä, joista vahvistettuja asbestiplakkitautia oli 50 tapausta. Kaikenikäisten aineistoon kirjattiin 44 asbestoosia tai sen epäilyä, joista vahvistettuja asbestoosia oli 18 tapausta. Työikäisille kirjattiin 6 asbestoosia tai sen epäilyä, joista yksikään ei vahvistunut ammattitaudiksi. Kaikenikäisten aineistossa pyöröatelektasi- tai viskeraalipleuran fibroositapauksia tai niiden epäilyjä oli yhteensä 9 tapausta, joista kaikki vahvistuivat ammattitaudiksi. Näistä yksi vahvistettu tapaus kirjattiin työikäisten aineistoon.

Kaikenikäisten aineistossa oli 127 ammattisyöpää tai sen epäilyä, joista 58 ammattisyöpää vahvistui ammattitaudiksi ja 69 tapausta jäi siten ammattisyöpäepäilyksi. Työikäisille kirjattiin 26 ammattisyöpää tai sen epäilyä, joista ammattisyöpäksi vahvistui 2 tapausta. Kaikenikäisten aineistossa todettiin 70 ammattikeuhkosityöpää tai sen epäilyä, joista vahvistettuja ammattikeuhkosityöpiä oli 19 tapausta. Ammattikeuhkosityöpiä oli asbestin aiheuttamia 18 tapausta ja yksi tapaus oli kvartsipölyn aiheuttama. Kahdella ammattikeuhkosityöpäepäilyksi jääneellä tapauksella oli kirjattu altisteeksi kvartsipöly. Kromi ja sen yhdisteet sekä muut kemialliset tekijät oli kirjattu kumpikin yhteen

ammattikeuhkosityöpäepäilytapaukseen. Loput ammattikeuhkosityöpäepäilyiksi jääneistä tapauksista liittyi asbestiin. Työkäisten ammattikeuhkosityöpiä tai niiden epäilyjä oli 15 tapausta, joista yksi asbestin aiheuttama keuhkosityöpä vahvistui ammattitaudiksi. Mesoteliomia tai niiden epäilyjä oli 39 tapausta, joista vahvistui ammattitaudiksi 37 tapausta. Työkäisten mesoteliomia tai niiden epäilyjä oli vain yksi tapaus, joka ei vahvistunut ammattitaudiksi.

Kaikenikäisten aineistossa vahvistettiin ammattisyöväksi edellä mainittujen keuhkosityöpien ja mesoteliomien lisäksi yksi nenäontelon syöpä (altisteena 'nikkeli ja sen yhdisteet'). Lisäksi yhden työkäisille vahvistetun syöpätapauksen tarkka diagnoosi jäi epäselväksi (kirjattu diagnoosi D38.1 Henkitorven, keuhkoputken tai keuhkon kasvutai-pumukseltaan epäselvä tai tuntematon kasvain). Tämä tapauksen altisteeksi oli kirjattu 'hiilivedyt etm.'. Edellä mainittujen keuhkosityöpä- ja mesoteliomaepäilyjen lisäksi kaikenikäisten aineistossa oli 16 muuta ammattisyöpäepäilyksi jäänyttä tapausta. Näistä 6 tapaukselle oli kirjattu altisteeksi 'asbesti', yhdelle 'epoksihartsit ja -muovit' ja lopuille 9 tapaukselle 'muut kemialliset tekijät'. Ammattisyöpäepäilyiksi jääneiden tapauksen diagnoosien joukossa oli mm. lymfoomia, kurkunpään ja nielun syöpä, vatsaontelontokaisen tilan syöpä, munuaissyöpä, virtsarakon syöpä, leukemia ja myelooma.

Työkäisillä vahvistettiin ammattitaudiksi myös mm. 14 myyräkuumetta, 14 allergista alveoliittia eli homepölykeuhkoa, 11 kryptosporidioosia, 5 sarveiskalvotulehdusta, 3 orgaanisten pölyjen aiheuttamaa toksista oireyhtymää (ODTS, organic dust toxic syndrome), 3 liuotinaivosairautta, 2 sukeltajantautia, 1 toksoplasmoosi, 1 legionelloosi ja 1 lihasdystonia. Silikooseja eli kivipölykeuhkoja vahvistettiin työkäisillä 2 tapausta ja lisäksi yli 65-vuotiailla 3 tapausta.

Lääkäreillä on lakisääteinen (Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 44/2006)¹ velvollisuus ilmoittaa ammattitaudista tai sen epäilystä tai muusta työperäisen sairauden epäilystä Aluehallintovirastoon. Vuonna 2018 ammattitauti-ilmoitus oli tehty kaikenikäisten aineistossa 28 % ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksista, 42 % vahvistetuista ammattitautitapauksista ja 20 % ammattitautiepäilyiksi jääneistä tapauksista. Työkäisten aineistossa ammattitauti-ilmoitus oli tehty 26 % ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksista, 40 % vahvistetuista tapauksista ja 20 % ammattitautiepäilyiksi jääneistä tapauksista.

Työperäisten sairauksien rekisterin aineistovuoden 2018 julkaisu on viivästynyt Tapaturmavakuutuskeskuksen ammattitautiaineistossa havaitun laatuongelman vuoksi. Vuosina 2016–2018 osa ammattitautitapausten vahvistamistiedoista ei kirjautunut Tapaturmavakuutuskeskuksen ammattitautiaineistoon. Tapaturmavakuutuskeskus on toimittanut Työperäisten sairauksien rekisteriin korjausaineiston ja tiedot on päivitetty rekisteriin.

Aiemmin TPSR:ään kirjattujen tapausten lisäksi korjausaineiston myötä 89 tapaukselle kirjautui vahvistamistieto vuodelle 2016 ja 136 tapaukselle vuodelle 2017. Tässä julkaisussa on oikaistu vuosien 2016 ja 2017 ammattitautien lukumäärät taulukoissa 4–11 ja myös kuvaajat on päivitetty. Edellä mainitun tilastoinnissa ilmenneen ongelman vuoksi Työperäisten sairauksien rekisteriin kirjattuihin tapauslukumääriin liittyy tiettyjä epävarmuustekijöitä. Ammattitautien tilastointia seurataan ja kehitetään kuitenkin jatkuvasti aineiston laadun parantamiseksi.

Vuoden 2019 ammattitautitilastojen osalta tavoitejulkaisuajankohta on syksyllä 2022.

Sammandrag

År 2018 registrerades i registret över yrkesrelaterade sjukdomar (TPSR) sammanlagt 2 872 fall av yrkessjukdom eller misstanke om yrkessjukdom och av dessa var 1 067 bekräftade fall av yrkessjukdom. I jämförelse med 2017 har antalet fall av yrkessjukdom och misstanke om yrkessjukdom för alla åldrar sjunkit med 13 procent, och antalet bekräftade fall av yrkessjukdom med 14 procent. Andelen bekräftade yrkessjukdomar uppgick till 37 procent. Antalet fall av flera samtidigt bekräftade diagnoser på yrkessjukdom utgjorde cirka 4 procent av materialet över bekräftade fall.

Bland personer i arbetsför ålder (15–64 år) registrerades 2 413 fall av yrkessjukdom eller misstanke om yrkessjukdom, det vill säga 9,8 fall/10 000 sysselsatta. Antalet yrkessjukdomar eller misstankar om yrkessjukdom bland personer i arbetsför ålder har minskat med cirka 13 procent jämfört med 2017. Bland personer i arbetsför ålder registrerades 755 bekräftade fall av yrkessjukdom, det vill säga 3,1 fall/10 000 sysselsatta. Bland personer i arbetsför ålder är andelen bekräftade yrkessjukdomar cirka 14 procent lägre än år 2017. Andelen bekräftade yrkessjukdomar bland personer i arbetsför ålder uppgick till 31 procent.

Knappt en tredjedel av alla bekräftade fall av yrkessjukdomar konstateras efter arbetskarriären. Bland personer över 65 år registrerades 459 fall av yrkessjukdom eller misstanke om yrkessjukdom, varav 312 fall var bekräftade yrkessjukdomar. Bland personer över 65 år har andelen yrkessjukdomar och misstankar om yrkessjukdom samt andelen bekräftade yrkessjukdomar sjunkit med 14 procent i jämförelse med år 2017. I materialet gällande personer över 65 år uppgick andelen bekräftade yrkessjukdomar till cirka 68 procent.

I materialet gällande bekräftade fall av yrkessjukdomar hos personer i arbetsför ålder registrerades 68 procent för män och 32 procent för kvinnor. I materialet gällande bekräftade fall av yrkessjukdomar hos personer över 65 år registrerades merparten för män (96 % män och 4 % kvinnor). Av de bekräftade fallen av yrkessjukdom för alla åldrar i hela materialet registrerades 76 procent för män och 24 procent för kvinnor.

I materialet gällande alla åldrar var genomsnittsåldern för bekräftade fall av yrkessjukdom 54 år. Flest bekräftade yrkessjukdomar bland personer i arbetsför ålder konstaterades i åldersgrupperna 60–64 år, 55–59 år och 50–54 år. Hälften av bekräftade fall av yrkessjukdom bland män i arbetsför ålder konstaterades bland män i åldern 50–64 år. I jämförelse med männen var åldersfördelningen bland kvinnor i arbetsför ålder klart jämnare gällande bekräftade yrkessjukdomar. Bland kvinnor i arbetsför ålder konstaterades flest bekräftade yrkessjukdomar i åldersgruppen 50–54 år, 45–49 år och 40–44 år.

Bland kvinnor i arbetsför ålder konstaterades bekräftade yrkessjukdomar hos 28 procent bland kvinnor under 30 år, då bekräftade fall av yrkessjukdom bland män under 30 år konstaterades endast i 12 procent av fallen.

I materialet gällande alla åldrar var de vanligaste bekräftade yrkessjukdomarna pleuraplacker, bullerskada, allergisk kontaktdermatit och irriterativ kontaktdermatit. Granskat enligt sjukdomshuvudgrupper konstaterades flest antal fall av asbestsjukdomar i materialet gällande alla åldrar, tätt följt av hudsjukdomar och bullerskador. Den vanligaste bekräftade yrkessjukdomen bland personer i arbetsför ålder är fortfarande bullerskada. De näst vanligaste bekräftade yrkessjukdomarna var allergisk kontaktdermatit, irriterativ kontaktdermatit, yrkesastma och pleuraplacker. Granskat enligt sjukdomshuvudgrupper bekräftades klart mest hudsjukdomar bland personer i arbetsför ålder. De vanligaste bekräftade yrkessjukdomarna bland personer över 65 år var pleuraplacker, mesoteliom, bullerskada, lungcancer och asbestos.

Spektret för yrkessjukdomar skiljer sig avsevärt mellan män och kvinnor. Bland män i arbetsför ålder är bullerskada den vanligaste bekräftade yrkessjukdomen. De näst vanligaste yrkessjukdomarna bland män i arbetsför ålder var allergisk kontaktdermatit och pleuraplacker. Bland kvinnor i arbetsför ålder var de vanligaste bekräftade yrkessjukdomarna irriterativ kontaktdermatit och allergisk kontaktdermatit, tätt följda av yrkesastma, yrkessnuva och skabb.

Vid granskning enligt huvudexponeringsgrupp orsakade kemiska faktorer (till exempel asbest, epoxiföreningar, gummiföreningar, mjöl, spannmål och foder, agenser hos ko och andra djur, vått arbete) flest bekräftade yrkessjukdomar (45 %) bland personer i arbetsför ålder. Av alla bekräftade fall av yrkessjukdom orsakade fysikaliska faktorer (t.ex. buller och handvibration) 30 procent, biologiska faktorer (t.ex. skabb, puumalavirus) 14 procent och fysiska/mekaniska faktorer (t.ex. repetitivt arbete, ofysiologisk ställning) 11 procent. Vid granskningen togs hänsyn till agensen för den första diagnosen som registrerats för yrkessjukdomsfallet.

Granskat branschvis konstaterades flest bekräftade yrkessjukdomar bland personer i arbetsför ålder inom 'jordbruk och boskapsskötsel, vilthushållning samt service i anslutning härtill' (132 fall), 'specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet' (74 fall), 'byggande av hus' (54 fall) samt 'hälso- och sjukvårdstjänster' (48 fall). Om antalet bekräftade fall relateras till antalet sysselsatta, var incidensen bland personer i arbetsför ålder högst inom 'jordbruk och boskapsskötsel och vilthushållning samt service i anslutning härtill' (20,9 fall/10 000 sysselsatta) samt inom 'tillverkning av andra transportmedel' (bl.a. fartyg, tåg, flygplan) (18,2 fall/10 000 sysselsatta).

Flest bekräftade fall av yrkessjukdom bland personer i arbetsför ålder konstaterades inom yrken som 'byggnadsarbetare m.fl. (exkl. elmontörer)' (142 fall), 'jordbrukare och djuruppfödare m.fl.' (132 fall) samt 'verkstads- och gjuteriarbetare samt montörer och reparatörer' (113 fall). I relation till sysselsatta var incidensen av bekräftade yrkessjukdomar bland personer i arbetsför ålder högst bland 'personal inom produktion av livsmedel, trä, textilier och skor m.fl.' (20,7 fall/10 000 sysselsatta) och 'jordbrukare och djuruppfödare' (24 fall/10 000 sysselsatta).

Granskat enligt sjukdomshuvudgrupp var hudsjukdomarna vanligast yrkessjukdomar och misstanke om yrkessjukdomar bland personer i arbetsför ålder. Därefter kom fall av yrkesastma och yrkessnuva samt misstankar om dessa, och på tredje plats sågs mest fall med bullerskador och misstankar om dessa.

Flest bekräftade yrkessjukdomar eller misstankar om yrkessjukdom konstaterades vid en branschvis granskning bland personer i arbetsför ålder inom 'jordbruk och boskapskötsel och vilthushållning samt service i anslutning härtill' (233 fall), 'specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet' (193 fall) och 'offentlig förvaltning och försvar, obligatorisk socialförsäkring' (188 fall). Granskat branschvis är incidensen av yrkessjukdomar och misstankar om yrkessjukdom bland personer i arbetsför ålder i relation till antalet sysselsatta högst inom 'tillverkning av andra transportmedel' (49,5 fall/10 000 sysselsatta), 'jordbruk och boskapskötsel, vilthushållning samt service i anslutning härtill' (36,9 fall/10 000 sysselsatta), 'andra konsumenttjänster' (omfattar bl.a. frisör- och skönhetsvårdstjänster) (33,9 fall/10 000 sysselsatta) och 'sysselsättningsverksamhet' (32,1 fall/10 000 sysselsatta).

Granskat enligt yrkeskategori konstaterades flest bekräftade yrkessjukdomar eller misstankar om yrkessjukdom bland personer i arbetsför ålder bland 'verkstads- och gjuteriarbetare samt montörer och reparatörer' (351 fall) och 'byggnadsarbetare m.fl. (utom elmontörer)' (345 fall). I relation till sysselsatta var incidensen av bekräftade yrkessjukdomar eller misstankar om yrkessjukdom bland personer i arbetsför ålder högst bland 'personal inom produktion av livsmedel, trä, textilier och skor m.fl.' (41,8 fall/10 000 sysselsatta), 'verkstads- och gjuteriarbetare samt montörer och reparatörer' (40,4 fall/10 000 sysselsatta) samt bland 'processarbetare' (39,7 fall/10 000 sysselsatta).

Antalet fall av yrkesastma och misstankar om yrkesastma bland personer i arbetsför ålder uppgick till 370, det vill säga 86 färre fall än 2017. En minskning har pågått sedan 2011 och även i förhållande till antalet sysselsatta håller antalet fall av bekräftad yrkesastma och misstankar om yrkesastma på att sjunka. Antalet bekräftade fall av yrkesastma bland personer i arbetsför ålder var 52, det vill säga 3 färre fall än år 2017. Antalet fall av yrkesastma bland personer i arbetsför ålder har sjunkit sedan 2015. Bekräftad

yrkesastma konstaterades i något högre grad hos kvinnor än hos män (52 % i jämförelse med 47 %) och den vanligaste åldersgruppen var 40–44 år. De vanligaste orsakerna till yrkesastma hos personer i arbetsför ålder var mögelsvamp (20 fall), mjöl och foder (5 fall), andra agenser med animaliskt ursprung (7 fall), ko (4 fall), isocyanater (4 fall) och andra kemiska agenser (4 fall). Under 2018 bekräftades fyra fall av yrkesastma orsakad av ämnen som irriterar andningsvägarna kraftigt, där orsakerna omfattade svavelsyra, gaser innehållande svavel, nedbrytningsprodukter av PVC-plast och basisk förening. Antalet fall av yrkesastma orsakad av mögelsvamp ökade något jämfört med 2017. I förhållande till andra orsaker skedde inga tydliga förändringar med hänsyn till det ringa antalet fall. Den ringa andelen bekräftade fall av yrkesastma av registrerade fall tyder på att yrkesrelaterade symptom i luftvägarna är vanliga och orsakerna svåra att identifiera. Flest antal bekräftade fall av yrkesastma bland personer i arbetsför ålder konstaterades inom branscherna 'jordbruk och boskapsskötsel, vilthushållning samt service i anslutning härtill' (12 fall), 'hälso- och sjukvårdstjänster' (9 fall), 'livsmedelsframställning' (5 fall) och 'utbildning' (5 fall). Granskat enligt yrkeskategori konstaterades flest fall inom yrkena 'jordbrukare och djuruppfödare m.fl.', 'sakkunniga inom hälso- och sjukvård' och 'processarbetare'.

Totalt registrerades 163 fall av yrkessnuva och misstanke om yrkessnuva bland personer i arbetsför ålder och av dessa bekräftades 41 fall. Bland de insjuknade förekommer något fler kvinnor än män (kvinnor 56 % och män 44 %). Cirka hälften av dem som insjuknar i yrkessnuva konstateras före 35 års ålder. Yrkessnuva orsakades i synnerhet av mjöl och foder, nötboskap och andra allergener av animaliskt ursprung. Riskfyllda branscher vad gäller yrkessnuva var 'jordbruk och boskapsskötsel, vilthushållning samt service i anslutning härtill' samt 'livsmedelsframställning'. Vid granskning enligt yrkeskategori var antalet insjuknade i yrkessnuva högst bland 'jordbrukare och djuruppfödare m.fl.'.

Bland personer i arbetsför ålder framkom 845 fall av yrkesrelaterad hudsjukdom och misstanke om yrkesrelaterad hudsjukdom, och antalet bekräftade fall av yrkesrelaterad hudsjukdom var 269 (36 % av alla bekräftade yrkessjukdomar bland personer i arbetsför ålder). Antalet bekräftade fall av allergisk kontaktdermatit uppgick till 121 fall, vilket är 8 fler fall än 2017. Av fallen gällde 60 procent män. Av alla påverkansgrupper var den främsta fortfarande epoxikemikalier och -produkter (35 fall; 29 %). Gummikemikalier var den näst största gruppen: 27 fall (22 %). Totalt förekom 13 fall av allergier mot konserveringsmedel, varav 12 var allergier orsakade av isotiazolonin. Även akrylater utgjorde en relativt stor grupp som orsakade allergier (8 fall). När man granskar antalet fall i olika branscher, ligger 'specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet' högst och näst högst 'andra konsumenttjänster', där frisörer och kosmetologer ingår.

Granskat enligt yrkeskategori konstaterades de flesta fallen bland 'byggnadsarbetare m.fl. (exkl. elmontörer)', 'servicepersonal' (bl.a. frisörer) och 'verkstads- och gjuteriarbetare samt montörer och reparatörer'. Dessa tre har också utgjort täten under de senaste mer än tio åren.

Antalet bekräftade fall av irriterativ kontaktdermatit uppgick denna gång till 91 fall, vilket är 5 fler fall än föregående år. Antalet kvinnor var större (60 %). Den vanligaste angivna orsaken är 'vårt arbete', liksom tidigare. Det högsta antalet fall förekom mest inom 'hälsovårdstjänster' och 'restaurangverksamhet'. Samma branscher toppade statistiken även 2017. Vid granskning enligt yrkeskategori fanns det högsta antalet fall denna gång bland 'verkstads- och gjuteriarbetare samt montörer och reparatörer', 'servicepersonal' samt 'vård- och omsorgspersonal'.

Bekräftade fall av kontakturtikaria och proteinkontakteksem bland personer i arbetsför ålder uppgick till 23 fall, vilket är 6 färre än året innan. Agenser med animaliskt ursprung utgjorde fortfarande den största gruppen (11 fall; 48 %). Inom denna grupp orsakade koepitel 5 fall. Den viktigaste branschen var 'jordbruk och boskapsskötsel, vilt-hushållning samt service i anslutning härtill'. Av yrkena är 'jordbrukare och djuruppfödare m.fl.' fortfarande i toppen.

Det förekom 39 bekräftade fall av hudinfektioner eller misstanke om hudinfektion, varav 28 fall bekräftades som yrkessjukdom. Av hudinfektioner bland personer i arbetsför ålder förekom skabb i 25 fall, kokoppor i 2 fall och huvudlöss i 1 fall.

Antalet bekräftade fall av belastningssjukdom och misstanke om sådan bland personer i arbetsför ålder uppgick till 242, varav 112 var bekräftade fall av belastningssjukdom. Registrerade fall av lateral epikondylit eller misstanke av lateral epikondylit (tennisarmbåge) bland personer i arbetsför ålder uppgick till 54, varav 29 bekräftades. Av fallen registrerades 76 procent för män och 24 procent för kvinnor. Granskat branschvis konstaterades flest bekräftade fall av lateral epikondylit inom branscherna 'jordbruk och boskapsskötsel, vilt-hushållning samt service i anslutning härtill' och 'specialiserad byggverksamhet'. Granskat enligt yrkeskategori konstaterades de flesta fallen bland 'jordbrukare och djuruppfödare m.fl.' samt 'byggnadsarbetare m.fl. (utom elmontörer)'. Bland personer i arbetsför ålder förekom endast 13 fall av medial epikondylit (golfarmbåge) eller misstanke därom, varav 6 fall bekräftades. Antalet fall av inflammation i ledhinna eller senskida (ICD-10 diagnoser med M65-prefix) bland personer i arbetsför ålder var 60, varav 25 fall bekräftades. Av dessa fall registrerades bland personer i arbetsför ålder 19 fall av radial handledstenosynovit (de Quervain) eller misstanke därom, varav 11 fall bekräftades. Bland personer i arbetsför ålder registrerades 42 bekräftade fall av karpaltunnelsyndrom eller misstanke därom, varav 15 fall bekräftades som

yrkessjukdom. Av de bekräftade fallen av karpaltunnelsyndrom bland personer i arbetsför ålder, konstaterades vid en branschvis granskning 40 procent inom 'livsmedelframställning' och yrkesspecifikt granskat närmare hälften inom 'personal inom livsmedel, trä, textilier m.m.'.

Antalet bekräftade fall av prepatellarbursit eller misstanke därom bland personer i arbetsför ålder som registrerades var 29, varav 26 bekräftades. Antalet fall har ökat betydligt sedan 2016.

Bullerskada är en typ av hörselnedsättning i innerörat till följd av en långvarig, återkommande eller plötsligt kraftig exponering för buller. Totalt registrerades 437 fall av bullerskador och misstanke om bullerskador bland personer i arbetsför ålder och av dessa bekräftades 150 fall. Av fallen av bekräftade bullerskador konstaterades merparten (95 %) hos män och 90 procent konstaterades hos personer över 50 år. Granskat branschvis konstaterades som riskbransch med tanke på bullerskador i synnerhet 'jordbruk och boskapsskötsel, vilthushållning samt service i anslutning härtill', där man konstaterade flest fall av bullerskador. Vid granskning enligt yrkeskategori bekräftades det största antalet bullerskador bland 'verkstads- och gjuteriarbetare samt montörer och reparatörer', 'byggnadsarbetare (exkl. elmontörer)', 'jordbrukare och djuruppfödare m.fl.' samt 'processarbetare'. I materialet gällande alla åldrar registrerades 500 fall av bullerskador och misstanke om bullerskador och av dessa bekräftades 181 fall som yrkessjukdomar. Cirka en femtedel av bullerskadorna konstateras hos personer över 65 år.

För personer i arbetsför ålder registrerades sammanlagt 79 vibrationssjukdomar eller misstanke om därom, varav 34 fall bekräftades som vibrationssjukdomar. Antalet vibrationssjukdomar har ökat. Av de bekräftade fallen av vibrationssjukdomar registrerades 85 procent för män och 15 procent för kvinnor. Mer än hälften av vibrationssjukdomarna registrerades för personer över 50 år, men å andra sidan konstaterades cirka en fjärdedel av fallen för personer under 40 år. Vid branschvis granskning konstaterades flest bekräftade vibrationssjukdomar inom 'byggande av hus'. Granskat enligt yrkeskategori konstaterades flest fall bland 'byggnadsarbetare m.fl. (exkl. elmontörer)' och 'verkstads- och gjuteriarbetare samt montörer och reparatörer'.

I materialet gällande alla åldrar konstaterades sammanlagt 453 fall av asbestrelaterad sjukdom eller misstanke därom, varav antalet bekräftade fall var 323. Bland personer i arbetsför ålder registrerades 98 fall av asbestrelaterad sjukdom eller misstanke därom, varav 50 var bekräftade fall av asbestrelaterad sjukdom. Typiskt för asbestrelaterade sjukdomar är det långa tidsspannet mellan exponeringen och konstaterandet av yrkessjukdomen, varvid de flesta asbestrelaterade sjukdomar konstateras hos personer över

65 år. I materialet gällande alla åldrar fanns 293 fall av pleuraplacker eller misstanke därom, varav antalet bekräftade fall var 257. Bland personer i arbetsför ålder registrerades 66 fall av pleuraplacker eller misstanke därom, varav 50 var bekräftade fall av pleuraplacker. I materialet gällande alla åldrar registrerades 44 fall av asbestos eller misstanke därom, varav 18 var bekräftade fall av asbestos. För personer i arbetsför ålder registrerades 6 fall av asbestos eller misstanke därom, varav inte ett enda bekräftades som yrkessjukdom. I materialet gällande alla åldrar förekom totalt 9 fall av rundatelektas-diffus fibros i visceralpleuran eller misstanke därom, varav samtliga bekräftades som yrkessjukdomar. Av dessa registrerades ett bekräftat fall i materialet gällande personer i arbetsför ålder.

I materialet gällande alla åldrar konstaterades 127 fall av yrkesrelaterad lungcancer eller misstanke därom, varav 58 fall av lungcancer bekräftad som yrkessjukdom och 69 fall med misstanke om yrkesrelaterad cancer. För personer i arbetsför ålder registrerades 26 fall av yrkesrelaterad cancer eller misstanke därom, varav 2 fall bekräftades som yrkesrelaterad cancer. I materialet gällande alla åldrar konstaterades 70 fall av yrkesrelaterad lungcancer eller misstanke därom, varav antalet bekräftade fall av yrkesrelaterad lungcancer var 19. Av fallen av yrkesrelaterad cancer orsakades 18 fall av asbest och ett fall orsakades av kvartsdamm. I två av fallen som kvarstod som misstanke om yrkesrelaterad cancer registrerades kvartsdamm som agens. Krom och dess föreningar samt andra kemiska faktorer registrerades båda för ett av fallen med misstanke om yrkesrelaterad cancer. Resterande fall med misstanke om yrkesrelaterad cancer var förknippade med asbest. Bland personer i arbetsför ålder förekom 15 fall av yrkesrelaterad lungcancer eller misstanke därom, varav ett fall av lungcancer orsakad av asbest bekräftades som yrkessjukdom. Det förekom 39 fall av mesoteliom eller misstanke därom, varav 37 fall bekräftades som yrkessjukdom. Bland personer i arbetsför ålder förekom endast ett fall av mesoteliom eller misstanke därom, som inte bekräftades som yrkessjukdom.

Utöver ovan nämnda fall av lungcancer och mesoteliom bekräftades i materialet gällande alla åldrar ett fall av bihålecancer (med agensen 'nickel och dess föreningar'). Dessutom förblev diagnosen oklar för ett fall av bekräftad cancer hos en person i arbetsför ålder (registrerad diagnos D38.1 Tumör av osäker eller okänd natur i mellanöra, andningsorganen och bröstorgans organ). Som agens i detta fall registrerades 'kolväte osv.'. Utöver de ovan nämnda fallen av yrkesrelaterad lungcancer och mesoteliom förekom det i materialet gällande alla åldrar 16 fall som kvarstod med statusen misstanke om yrkesrelaterad cancer. Av dessa registrerades för 6 fall 'asbest' som agens, för 1 fall 'epoxiharts och -plaster' och för resterande 9 fall 'andra kemiska faktorer'. Bland diagnoserna för de fall som kvarstod med statusen misstanke om

yrkesrelaterad cancer förekom bland annat lymfom, strupcancer och svalgancer, cancer i bukhålan, njurcancer, urinblåsecancer, leukemi och myelom.

Bland personer i arbetsför ålder bekräftades dessutom som yrkessjukdom bland annat 14 fall av sorkfeber, 14 fall av hypersensitivitetspneumonit, det vill säga mögeldamm-lunga, 11 fall av kryptosporidiosis, 5 fall av hornhinneinflammation, 3 fall av toxiskt syndrom framkallat av organiskt damm (ODTS, organic dust toxic syndrome), 3 toxisk encefalopati, 2 fall av tryckfallssjuka, 1 fall av toxoplasmos, 1 fall av legionellos och 1 fall av ospecificerad dystoni. Silikoser, det vill säga stendammlunga, bekräftades hos personer i arbetsför ålder i 2 fall och dessutom 3 fall hos personer över 65 år.

Läkarna har en lagstadgad (lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen 44/2006)² skyldighet att göra anmälan om yrkessjukdomar eller misstanke om yrkessjukdom, eller misstanke om någon annan yrkesrelaterad sjukdom till regionförvaltningsverket. I materialet gällande alla åldrar för 2018 gjordes anmälan om yrkessjukdom i 28 procent av fall gällande yrkessjukdom eller misstanke därom, 42 procent av bekräftade fall av yrkessjukdom och i 20 procent av fallen som kvarstod med statusen misstanke om yrkessjukdom. I materialet gällande personer i arbetsför ålder gjordes anmälan om yrkessjukdom i 26 procent av fallen med yrkessjukdom eller misstanke därom, 40 procent av de bekräftade fallen och 20 procent av fallen som kvarstod med statusen misstanke om yrkessjukdom.

Årspanikationen för 2018 av registret över yrkesrelaterade sjukdomar har fördröjts med anledning av ett kvalitetsproblem, som upptäckts i Olycksfallsförsäkringscentralens yrkessjukdomsmaterial. Under 2016–2018 registrerades inte uppgifter om bekräftad status för en del fall med yrkessjukdom i Olycksfallsförsäkringscentralens yrkessjukdomsmaterial. Olycksfallsförsäkringscentralen har levererat det korrigerande materialet till registret över yrkesrelaterade sjukdomar och uppgifterna har uppdaterats i registret. I led med det korrigerade materialet registrerades utöver de tidigare uppgifterna om bekräftelse, uppgifter om bekräftelse för 89 fall för 2016 och 136 fall för 2017. I den här publikationen har man korrigerat antalen yrkessjukdomar för 2016 och 2017 i tabellerna 4–11, och även graferna har uppdaterats. Med anledning av problemet som upptäcktes i ovan nämnda statistik, är antalet fall som registrerats i registret över yrkesrelaterade sjukdomar förknippat med vissa osäkerhetsfaktorer. Statistiken gällande yrkessjukdomar följs upp och utvecklas dock kontinuerligt för att förbättra kvaliteten på materialet.

För statistiken över yrkessjukdomar för 2019 är den ämnade publikationstidpunkten hösten 2022.

Abstract

In 2018, a total of 2,872 recognized or suspected cases of occupational diseases were registered in the Finnish Register of Occupational Diseases (FROD), of which 1,067 were recognized cases of occupational diseases. The number of recognized or suspected cases of occupational diseases among people of all ages has decreased by 13%, and the number of recognized cases by 14% compared to 2017. The share of recognized occupational disease cases was 37%. The cases of multiple simultaneously recognized occupational disease diagnoses accounted for about 4% of the recognized occupational disease cases.

A total of 2,413 recognized or suspected cases of occupational diseases were registered for the working-age population (15 to 64-year-olds), which is 9.8 cases/10,000 employed. The number of recognized or suspected occupational diseases in the working-age population decreased by about 13% compared to 2017. A total of 755 recognized cases of occupational diseases were registered in the working-age population, which is 3.1 cases/10,000 employed. The number of recognized cases of occupational diseases in the working-age population is about 14% fewer than in 2017. The share of occupational disease cases recognized in working-age population was 31%.

Close to one-third of all recognized cases of occupational diseases are recognized after the working career. For people over 65 years of age, a total of 459 recognized or suspected cases of occupational diseases were registered, of which 312 were cases of recognized occupational diseases. The recognized or suspected cases of occupational diseases as well as recognized cases of occupational diseases of people over 65 years of age have decreased by 14% compared to 2017. In the data pertaining to people over 65 years of age, the share of recognized occupational disease cases was about 68%.

Of the cases of recognized occupational diseases in the working-age population, 68% were registered for men and 32% for women. The majority of recognized cases of occupational diseases of people over 65 years of age were registered for men (men 96%/women 4%). Of the cases of recognized occupational diseases of people of all ages, 76% were registered for men and 24% for women.

The average age in all cases of recognized occupational diseases was 54 years. In the working-age population, the highest number of recognized cases of occupational diseases was found in the age groups of 60 to 64 years, 55 to 59 years, and 50 to 54 years. More than half of the cases of recognized occupational diseases among working-age men were diagnosed in the age group of 50 to 64 years. Among working-age women, the age distribution of recognized cases of occupational diseases is clearly more even

than among working-age men. For working-age women, the highest number of recognized cases of occupational diseases were found in the age groups of 50 to 54 years, 45 to 49 years, and 40 to 44 years. Of the recognized cases of occupational diseases among working-age women, 28% were diagnosed among under 30-year-olds, whereas only 12% of the cases of recognized cases of occupational diseases among working-age men were diagnosed among under 30-year-olds.

The most commonly recognized occupational diseases of people of all ages were pleural plaques, noise-induced hearing loss, allergic contact dermatitis and irritant contact dermatitis. By main diagnosis group, asbestos-related disease cases were recognized most frequently among people of all ages, whereas occupational skin diseases and cases of noise-induced hearing loss were also common. The most commonly recognized occupational disease in the working-age population continued to be noise-induced hearing loss. Other common recognized occupational diseases in the working-age population were allergic contact dermatitis, irritant contact dermatitis, occupational asthma, and pleural plaques. By main diagnosis group, the most commonly recognized diseases in the working-age population were occupational skin diseases by a clear margin. The most commonly recognized occupational diseases among people over 65 years of age were pleural plaques, mesothelioma, noise-induced hearing loss, lung cancer and asbestosis.

The occupational disease spectra of men and women differed significantly from one another. Among working-age men, the most common recognized occupational disease was noise-induced hearing loss. Other common occupational diseases among working-age men were allergic contact dermatitis and pleural plaques. Among working-age women, the most commonly recognized occupational diseases were irritant contact dermatitis and allergic contact dermatitis, followed by occupational asthma, occupational rhinitis and scabies.

Viewed by the main exposure agent groups, nearly half (45%) of the recognized cases of occupational diseases in the working-age population were caused by chemical agents (e.g. asbestos, epoxy compounds, rubber compounds, flour, grains and feeds, cow and other animal-derived exposure agents, wet work). Occupational diseases caused by physical factors (e.g. noise and hand-arm vibration) accounted for 30%, those caused by biological factors (e.g. scabies mite, Puumala virus) 14%, and those caused by physical/mechanical factors (e.g. repetitive work, unphysiological postures) 11% of the recognized cases. The exposure agent of the first diagnosis was taken into account in each case of recognized occupational disease.

By branch of industry, the total numbers of recognized occupational disease cases in the working-age population were the highest in 'crop and animal production, hunting and related service activities' (132 cases), 'specialized construction activities' (74 cases), 'construction of buildings' (54 cases) and 'health services' (48 cases). The incidence of recognized occupational disease cases in the working-age population was the highest in 'crop and animal production, hunting and related service activities' (20.9 cases/10,000 employed) and in the 'manufacture of other transport equipment' (such as trains, ships and planes) (18.2 cases/10,000 employed).

By occupation, the number of recognized cases of occupational diseases in the working-age population was the highest in 'building and related trades workers, excluding electricians' (142 cases), 'market-oriented skilled agricultural workers' (132 cases) and 'metal, machinery and related trades workers' (113 cases). In the working-age population, the incidence of recognized occupational disease cases per 10,000 employed were the highest among 'food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers' (20.7 cases/10,000 employed) and 'market-oriented skilled agricultural workers' (20.2 cases/10,000 employed).

By main diagnosis group, the majority of cases of recognized and suspected occupational diseases in the working-age population were recognized or suspected cases of occupational skin diseases. Recognized and suspected cases of occupational asthma and rhinitis were the second most common, whereas recognized and suspected cases of noise-induced hearing loss ranked third.

By branch of industry, the total numbers of recognized or suspected cases of occupational diseases in the working-age population were the highest in 'crop and animal production, hunting and related service activities' (233 cases), 'specialized construction activities' (193 cases) and 'public administration and defence; compulsory social security' (188 cases). By the incidence of cases per 10,000 employed, the total numbers of recognized or suspected cases of occupational diseases in the working-age population were highest in the industries 'manufacture of other transport equipment' (49.5 cases/10,000 employed) 'crop and animal production, hunting and related service activities' (36.9 cases/10,000 employed) 'other personal service activities' (including hairdressers and beauty salons) (33.9 cases/10,000 employed) and 'employment activities' (32.1 cases/10,000 employed).

By occupation, the number of recognized or suspected cases of occupational diseases in the working-age population was the highest in 'metal, machinery and related trades workers' (351 cases) and 'building and related trades workers, excluding electricians' (345 cases). In the working-age population, the incidence of recognized or suspected

cases of occupational diseases per 10,000 employed was the highest among 'food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers' (41.8 cases/10,000 employed), 'metal, machinery and related trades workers' (40.4 cases/10,000 employed) and 'stationary plant and machine operators' (39.7 cases/10,000 employed).

The number of cases of recognized or suspected occupational asthma in the working-age population totalled 370 cases, which is 86 fewer cases than in 2017. The number has decreased since 2011, and the incidence of recognized or suspected cases of occupational asthma is also decreasing. The number of recognized cases of occupational asthma in the working-age population was 52, which is 3 fewer cases than 2017. There has been a decrease in the number of recognized cases of occupational asthma in the working-age population since 2015. Recognized cases of occupational asthma in the working-age population were slightly more frequently diagnosed in women than in men (52% compared to 48%), and the most common age group was 40- to 44-year-olds. The most common exposure agents causing occupational asthma in the working-age population were mould (20 cases), flours and feeds (9 cases), other animal-derived exposure agents (7 cases), other chemical agents (4 cases), isocyanates (4 cases) and other chemical exposure agents (4 cases). In 2018, four cases of occupational asthma caused by strongly respiratory irritant substances were recognized, which were caused by sulphuric acid, gas containing sulphur, PVC plastic degradation products and an alkaline compound. Cases of occupational asthma caused by mould increased somewhat when compared to 2017. There were no clear changes related to other agents, considering the low overall number of cases. The low proportion of recognized cases of occupational asthma in all cases of reported occupational asthma is explained by the frequency of work-related respiratory tract symptoms and difficulty in identifying the causes of the symptoms. By branch of industry, the number of recognized cases of occupational asthma in the working-age population was the highest in 'crop and animal production, hunting and related service activities' (12 cases), 'health services' (9 cases), 'manufacture of food products' (5 cases) and 'education' (5 cases). By occupation, recognized cases were most common in occupations 'market-oriented skilled agricultural workers', 'health associate professionals' and 'stationary plant and machine operators'.

A total of 163 recognized or suspected cases of occupational rhinitis were recorded, of which 41 were recognized cases. Of the total number of recognized cases, the proportion of women was slightly higher than that of men (women: 56%, men: 44%). About half of the recognized cases of occupational rhinitis are recognized among people under the age of 35. The recognized cases of occupational rhinitis were particularly commonly caused by flours and feeds, cattle, and other animal allergens. The most

risk-prone branches of industry for recognized occupational rhinitis were 'crop and animal production, hunting and related service activities' and 'manufacture of food products'. By occupational class, the number of recognized cases of occupational rhinitis was the highest among 'market-oriented skilled agricultural workers'.

The number of recognized and suspected cases of occupational skin diseases in the working-age population was 845, of which the number of recognized occupational skin disease cases was 269 (36% of all recognized occupational disease cases in the working-age population). The number of recognized allergic contact dermatitis cases was 121, which is 8 fewer cases than in 2017. Men accounted for 60% of the cases. The largest group of causative agents continued to be epoxy chemicals and products (35 cases; 29%). Rubber chemicals were the second largest group: 27 cases (22%). There were a total of 13 cases of preservative allergies, of which isothiazolinone allergies accounted for 12 cases. Acrylates were also a relatively large group of agents (8 cases). When looking at the number of cases in different branches of industry, 'specialized construction activities' come to the forefront, and 'other personal services' (e.g. hairdressers and beauticians) were second. By occupation, the largest numbers of cases were again found in 'building and related trades workers, excluding electricians', 'personal service workers' (e.g. hairdressers) and 'metal, machinery and related trades workers'. They have been the top three for more than a decade.

The number of recognized irritant contact dermatitis cases was 91, which is 5 cases fewer than last year. Women accounted for more than half of the cases (60%). The most common exposure agent reported was 'wet work' as before. By branch of industry, the highest number of cases was found in 'human health activities' and 'food and beverage service activities'. The same branches of industry were at the forefront in 2017 as well. By occupation, the number of cases was the highest this time among 'metal, machinery and related trades workers', 'personal service workers', and 'personal care and health care workers'.

The number of recognized cases of contact urticaria or protein contact dermatitis in the working-age population was 23 cases, which is 6 fewer than last year. Animal-derived exposure agents continued to be the largest group (11 cases, 48%). Within this group, bovine epithelium caused 5 cases. 'Crop and animal production, hunting and related service activities' was the most significant industry. By occupation, 'market-oriented skilled agricultural workers' are still at the forefront.

The number of recognized or suspected cases of skin infections in working-age population totalled 39 cases, 28 of which were recognized as an occupational disease. The recognized occupational skin infections in the working-age population included 25 cases of scabies, 2 cases of cowpox and 1 case of pediculosis.

A total of 242 recognized or suspected cases of repetitive strain injuries in the working-age population were registered, of which 112 were cases of recognized repetitive strain injuries. A total of 54 cases of recognized lateral epicondylitis or suspected cases of them (tennis elbow) were recorded for the working-age population, 29 of which were recognized cases. 76% of the cases were registered for men and 24% for women. By branch of industry, the highest number of recognized cases of lateral epicondylitis were found in 'crop and animal production, hunting and related service activities', and 'specialized construction activities'. By occupation, the highest numbers of cases were recognized among 'market-oriented skilled agricultural workers' and 'building and related trades workers, (excluding electricians)'. There were 13 cases of recognized or suspected medial epicondylitis (golf elbow) in the working-age population, of which 6 cases were recognized. There were 60 cases of recognized or suspected synovitis or tenosynovitis (diagnoses beginning with ICD-10 code M65) in the working-age population, of which 25 were recognized. Of these cases, a total of 19 cases of recognized or suspected radial styloid tenosynovitis (de Quervain) were recorded in the working-age population, of which 11 cases were recognized. There were 42 recognized or suspected cases of carpal tunnel syndrome cases in the working-age population, of which 15 were recognized as occupational diseases. Of the recognized cases of carpal tunnel syndrome in the working-age population, 40% were recognized in 'manufacture of food products' and, by occupation, nearly half in 'food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers'.

A total of 29 cases of recognized prepatellar bursitis or suspected cases of them were recorded for the working-age population, of which 26 were recognized cases. The number of cases has clearly risen since 2016.

Noise-induced hearing loss is a cochlear sensory hearing impairment caused by prolonged, repetitive or intense sudden exposure to noise. A total of 437 recognized or suspected cases of noise-induced hearing loss in the working-age population were registered, of which 150 were recognized cases. The majority (95%) of recognized cases of noise-induced hearing loss in the working-age population was recorded for men, and 90% of the recognized cases were recorded for over 50-year-olds. By branch of industry, the riskiest industry in terms of noise-induced hearing loss is 'crop and animal production, hunting and related service activities', where the largest number of cases of

noise-induced hearing loss was recognized. By occupation, the highest numbers of cases of noise-induced hearing loss were recognized among 'metal, machinery and related trades workers', 'building and related trades workers, excluding electricians' and 'stationary plant and machine operators'. A total of 500 recognized or suspected cases of noise-induced hearing loss were recognized in people of all ages, of which 181 were cases of recognized occupational diseases. About a fifth of all recognized cases of noise-induced hearing loss are recorded for over 65-year-olds.

A total of 79 cases of recognized or suspected hand-arm vibration syndrome were registered in the working-age population, of which 34 were recognized cases. The number of hand-arm vibration syndrome cases has been increasing. Of all the recognized hand-arm vibration syndrome cases, 85% were recorded for men and 15% for women. More than half of the recognized cases of hand-arm vibration syndrome were recorded for over 50-year-olds, but about a quarter were recorded for under 40-year-olds. By branch of industry, the highest numbers of recognized cases of hand-arm vibration syndrome were found in 'construction of buildings'. By occupation, the highest numbers of recognized cases were found among building and related trades workers, excluding electricians' and 'metal, machinery and related trades workers'.

A total of 453 cases of recognized or suspected asbestos-related disease were registered among people of all ages, of which 323 were recognized cases. A total of 98 cases of recognized or suspected asbestos-related diseases were recorded in the working-age population, of which 50 were recognized cases. Asbestos-related diseases typically involve a long delay between exposure and diagnosis, so the majority of asbestos-related diseases are found among people over 65 years of age. There were a total of 293 recognized or suspected cases pleural plaques caused by asbestos among people of all ages, of which 257 cases were recognized. A total of 66 recognized or suspected cases of pleural plaques were registered in the working-age population, of which 50 were recognized cases. A total of 44 recognized or suspected cases of asbestosis were recorded for people of all ages, of which 18 were recognized cases. A total of 6 recognized or suspected cases of asbestosis were recorded in the working-age population, of which none was recognized as an occupational disease. There were a total of 9 recognized or suspected cases of round atelectasis or fibrosis of visceral pleura among people of all ages, and all of them were recognized as an occupational disease. One recognized case of these was recorded in the data set of the working-age population.

There were a total of 127 recognized or suspected cases of occupational cancer among people of all ages, 58 cases of which were recognized as an occupational disease, while 69 cases remained as suspected cases of occupational cancer. There were

26 recognized or suspected cases of occupational cancer recorded in the working-age population, of which 2 cases were recognized as occupational cancer. There were a total of 70 recognized or suspected cases of occupational lung cancer, 19 of which were cases of recognized occupational lung cancer. 18 of the cases of occupational lung cancer were caused by asbestos, whereas one case was caused by silica dust. The exposure agent in two cases that remained as suspected cases of occupational lung cancer was silica dust. Chromium and its compounds and other chemical factors were both recorded in one suspected case of occupational lung cancer. The rest of the cases that remained as suspected cases of occupational lung cancer were related to asbestos. The number of recognized or suspected cases of occupational lung cancer in working-age population totalled 15 cases, one of which was a recognized occupational disease caused by asbestos. The number of recognized or suspected cases of mesothelioma totalled 39 cases, 37 of which were recognized as an occupational disease. In the working-age population, the number of recognized or suspected cases of mesothelioma was only one, which was not recognized as an occupational disease.

In addition to the lung cancer and mesothelioma cases specified above, one nasal cavity cancer (exposure agent: 'nickel and its compounds') was recognized as an occupational cancer in the data set of people of all ages. In addition, the accurate diagnosis of one recognized case of cancer in a person of working age remained unclear (recorded ICD-10 diagnosis: D38.1 Neoplasm of uncertain behavior of trachea, bronchus and lung). The exposure agent of this case was 'hydrocarbons (unspecified)'. In addition to the aforementioned cases of suspected lung cancer and mesothelioma, the data set of people of all ages included 16 other cases that remained as suspected cases of occupational cancer. The exposure agent of 6 of these cases was 'asbestos', one case involved 'epoxy resins and plastics' and the remaining 9 cases involved 'other chemical factors'. The cases of occupational cancer that remained suspected cases included lymphomas, laryngeal cancer, retroperitoneal cancer, renal cancer, bladder cancer, leukaemia, and myeloma.

In addition to the above, there were, for example, 14 cases of epidemic nephropathy (mole fever), 14 cases of extrinsic allergic alveolitis or hypersensitivity pneumonitis, 11 cases of cryptosporidiosis, 5 cases of keratitis, 3 cases of organic dust toxic syndrome (ODTS), 3 cases of toxic encephalopathy, 2 cases of decompression sickness, 1 case of toxoplasmosis, 1 case of legionellosis and 1 case of muscle dystonia recognized as an occupational disease in the working-age population. There were two cases of silicosis in the working-age population and three cases of silicosis in over 65-year-olds recognized as an occupational disease.

Medical doctors have a statutory (Act on Occupational Safety and Health Enforcement and Cooperation on Occupational Safety and Health at Workplaces 44/2006)³ duty to report an occupational disease or suspicion thereof or any other suspected work-related disease to the Regional State Administrative Agency. In 2018, an occupational disease notification was filed in 28% of recognized and suspected occupational disease cases among people of all ages, 42% of recognized occupational disease cases and 20% of cases that remained as suspected cases of occupational disease. An occupational disease notification was filed in 26% of recognized and suspected occupational disease cases among people of working age, 40% of recognized cases and 20% of cases that remained as suspected cases of occupational disease.

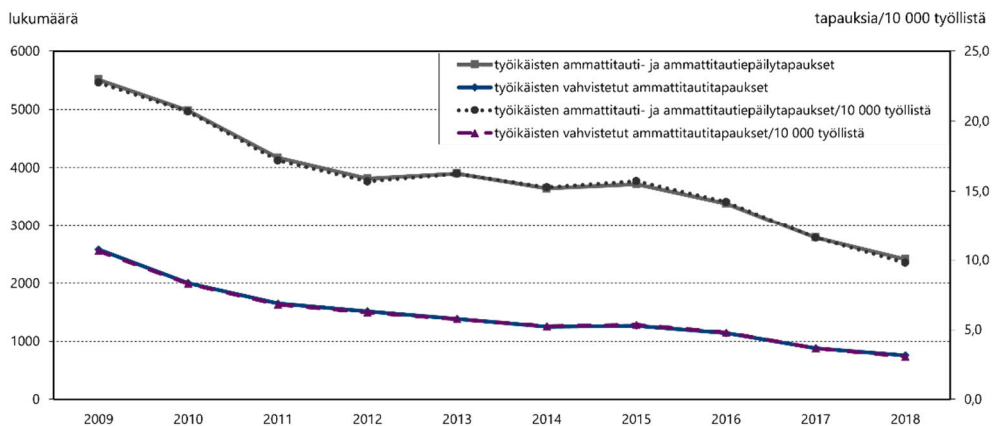
The publication of the Finnish Register of Occupational Diseases for 2018 has been delayed due to a quality problem detected in the occupational disease data of the Finnish Workers' Compensation Center. The recognition information of some occupational disease cases in 2016–2018 has not been stored in the occupational disease data of the Finnish Workers' Compensation Center. The Finnish Workers' Compensation Center has submitted the correct data in the Finnish Register of Occupational Diseases and the data has been updated in the register. As a result of this, the recognition information of 89 cases in 2016 and 136 cases in 2017 was recorded in addition to the previously registered cases. This publication provides correct information on the numbers of occupational diseases in 2016 and 2017 in tables 4-11, in addition to which the graphs have been updated. Due to the problem in statistics specified above, the numbers of cases recorded in the Finnish Register of Occupational Diseases involve some uncertainties. Occupational disease statistics are monitored and developed constantly to improve the quality of data.

The occupational disease statistics for 2019 are due to be published in autumn 2022.

Sisällys/Table of contents

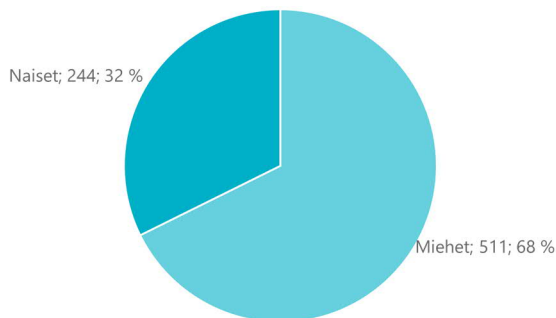
Tiivistelmä.....	3
Sammandrag.....	11
Abstract.....	19
1 Työikäisten kuvaajat.....	29
1.1 Työikäisten vahvistetut ammattitaudit.....	29
1.2 Työikäisten ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt.....	36
1.3 Työikäisten yleisimpiä ammattitauteja.....	39
1.3.1 Ammattiaistma.....	39
1.3.2 Ammattinuha.....	41
1.3.3 Ammatti-ihotaudit.....	43
1.3.4 Rasisussairaudet.....	50
1.3.5 Meluvamma.....	52
1.3.6 Tärinätauti.....	54
1.3.7 Asbestisairaudet.....	55
1.3.8 Prepatellaaribursiitti.....	56
2 Yli 65-vuotiaiden kuvaajat.....	57
3 Kaikenikäisten kuvaajat.....	59
4 Taulukoita ammattitaudeista.....	67
4.1 Vuoden 2018 taulukot.....	67
4.2 Vuosien 2016-2018 taulukot.....	73
5 Työperäisten sairauksien rekisteri.....	78
5.1 Tiedon kertyminen rekisteriin.....	78
5.2 Rekisterin tietosisältö ja vuosijulkaisun luokitukset.....	79
5.3 Rekisterin julkaisut.....	80
5.4 Rekisterin yhteystiedot.....	81
Lähteet.....	82

1 Työikäisten kuvaajat

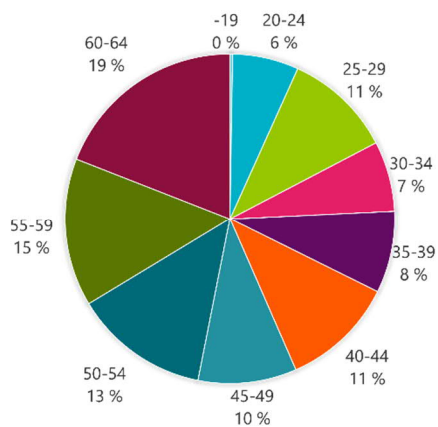

Kuva 1. Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksen sekä vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärät v. 2009-2018.

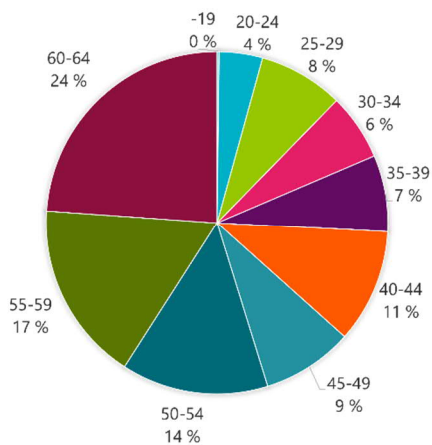
1.1 Työikäisten vahvistetut ammattitaudit

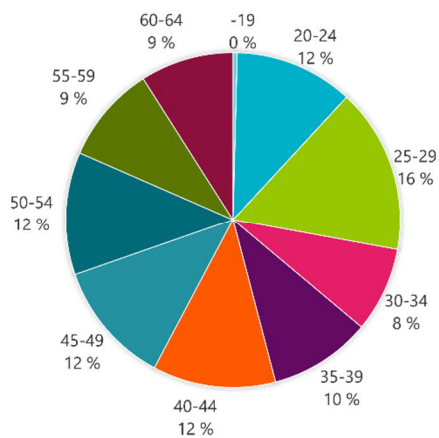
Kuva 2. Työikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset sukupuolen mukaan v. 2018.

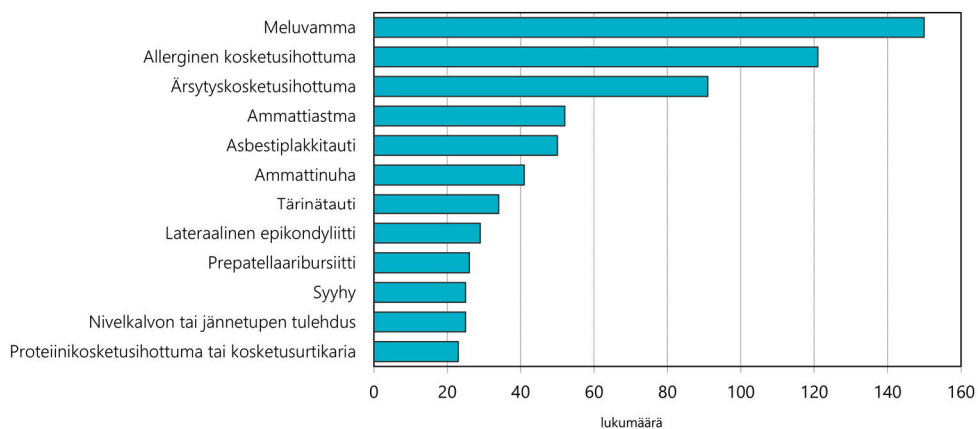
Kuva 3. Työikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset ikäluokittain v. 2018.

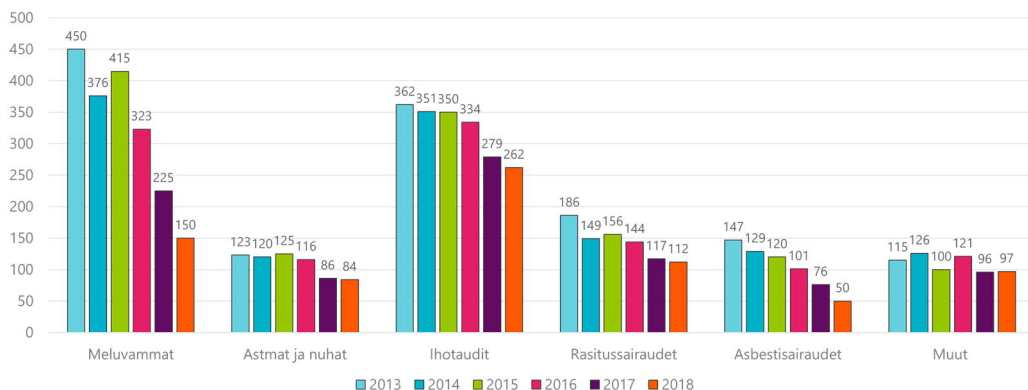
Kuva 4. Työikäisten miesten vahvistetut ammattitautitapaukset ikäluokittain v. 2018.

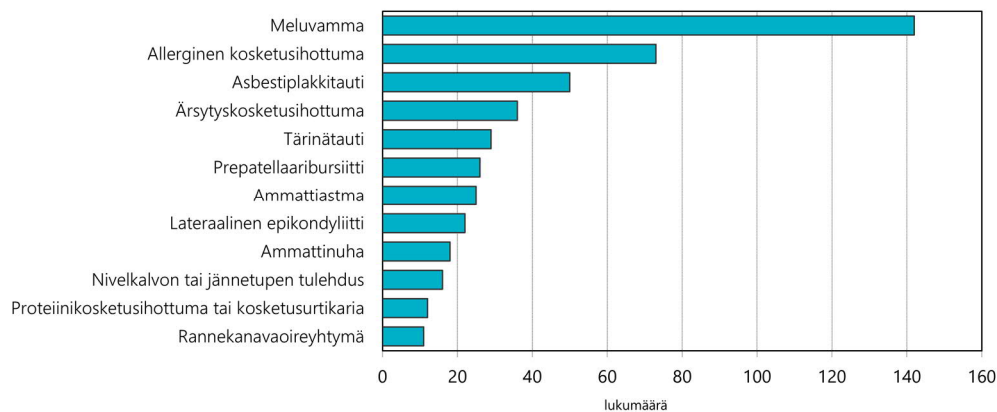
Kuva 5. Työikäisten naisten vahvistetut ammattitautitapaukset ikäluokittain v. 2018.

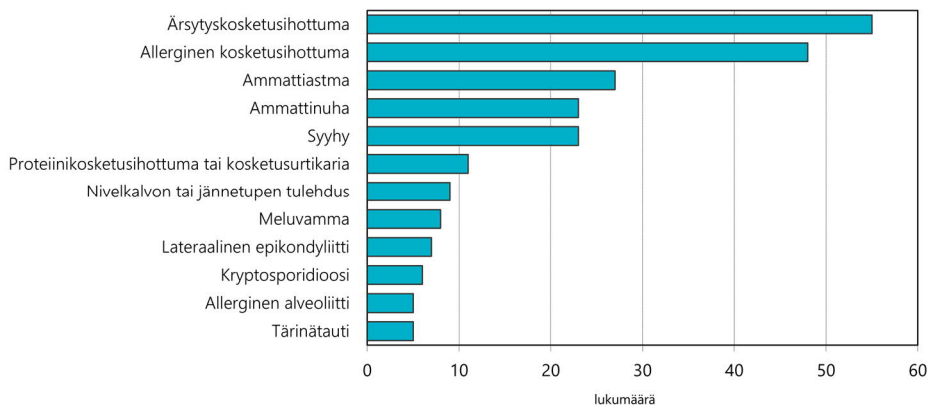
Kuva 6. Työikäisten yleisimpien vahvistettujen ammattitautien lukumäärät v. 2018.

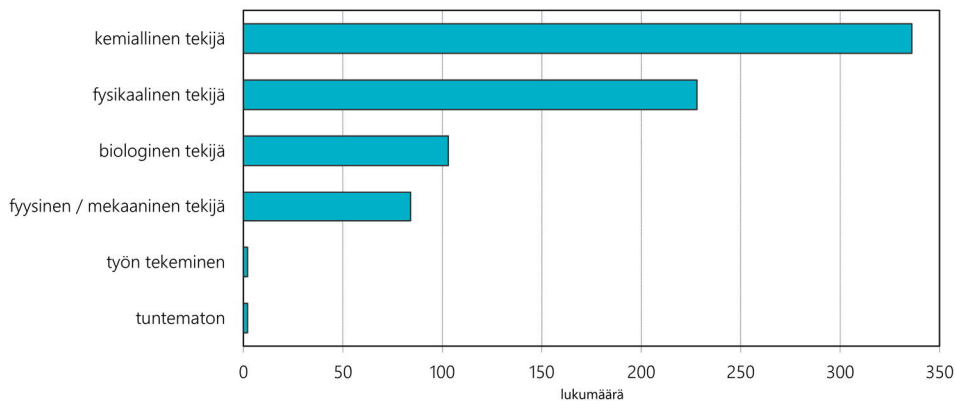
Kuva 7. Työikäisten vahvistettujen ammattitautien määrät v. 2013-2018 tautipääryhmittäin (tarkastelu tapaukselle kirjatun ensimmäisen diagnoosin mukaan TPSR:ssä).

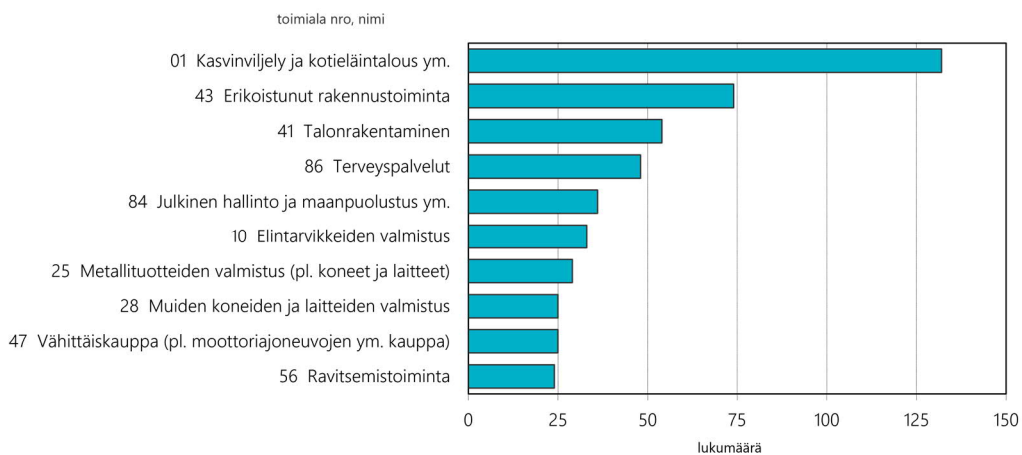
Kuva 8. Työikäisten miesten yleisimpien vahvistettujen ammattitautien lukumäärät v. 2018.

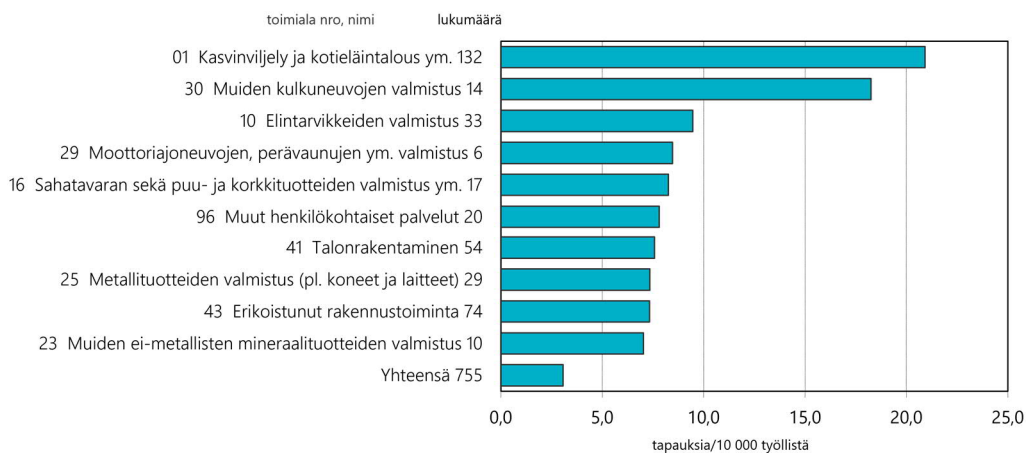
Kuva 9. Työkäisten naisten yleisimpien vahvistettujen ammattitautien lukumäärät v. 2018.

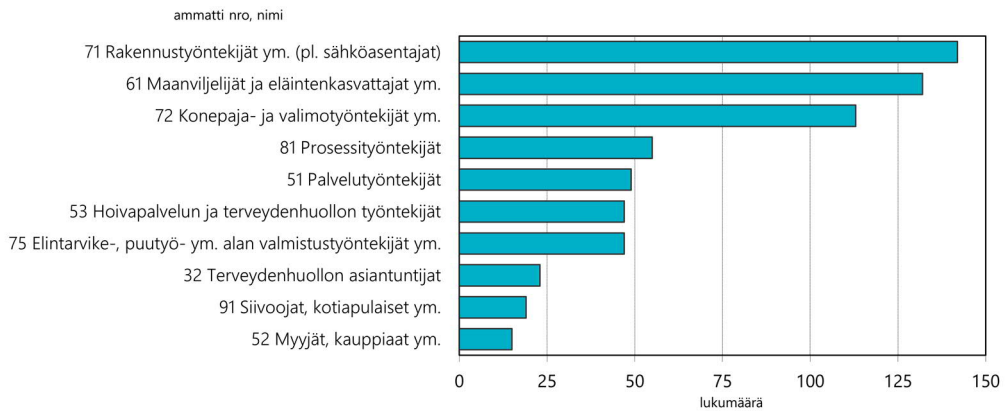
Kuva 10. Työkäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärät altisteryhmittäin v. 2018 (tarkastelussa huomioitu tapaukselle kirjatus ensimmäisen diagnoosin altiste).

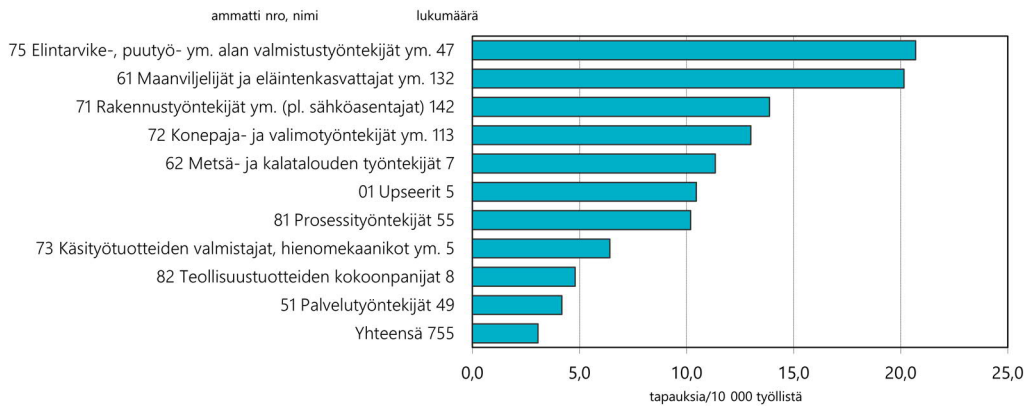
Kuva 11. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä toimialoittain v. 2018.

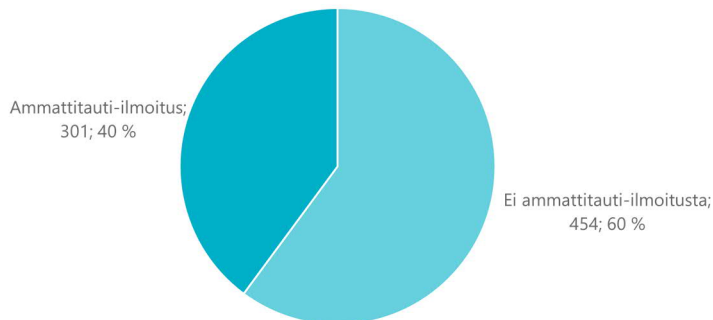
Kuva 12. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten työllisiin suhteutetuista ilmaantuvuuksista toimialoittain v. 2018.

Kuva 13. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä ammateittain v. 2018.

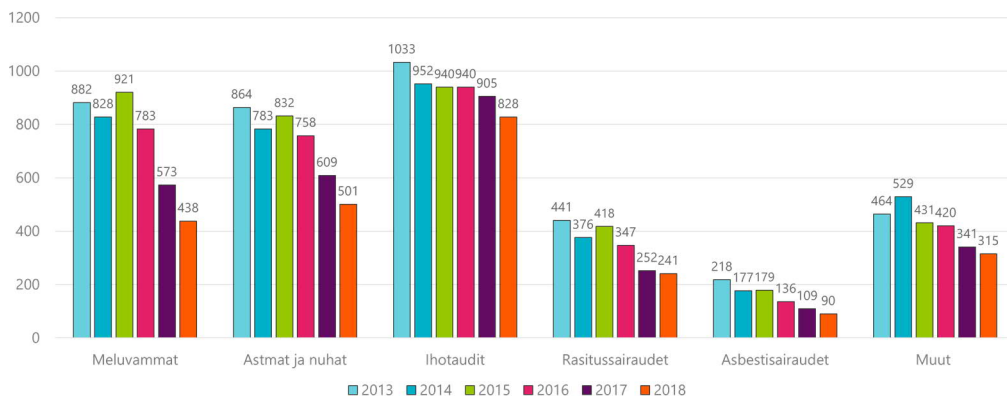

Kuva 14. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten työllisiin suhteutetuista ilmaantuvuuksista ammateittain v. 2018.

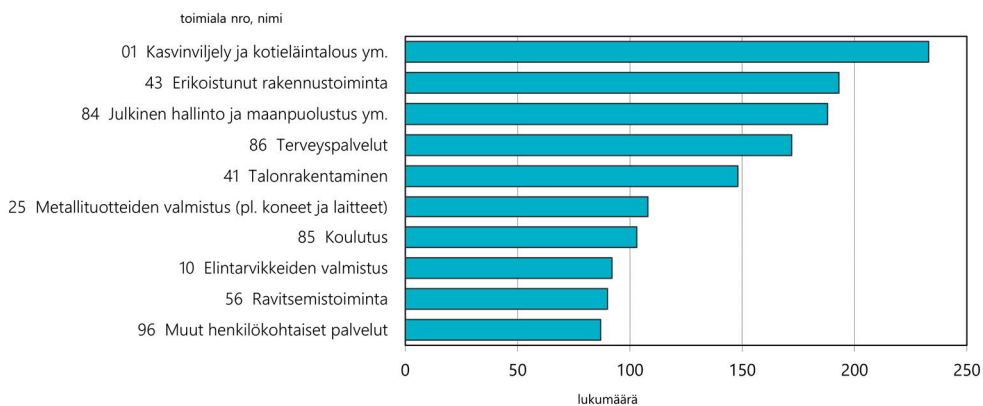

Kuva 15. Työikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset ammattitauti-ilmoituksen mukaan v. 2018.

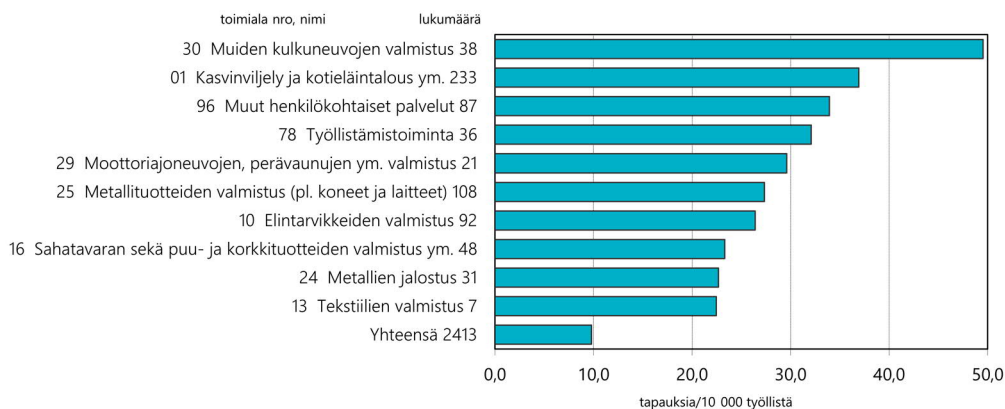
1.2 Työikäisten ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt

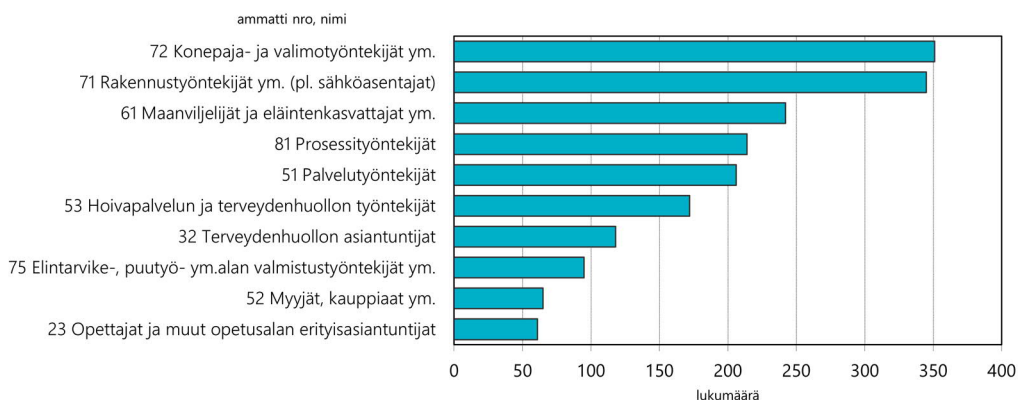
Kuva 16. Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilyjen määrät v. 2013-2018 tautipäryhmittäin (tarkastelu tapaukselle kirjatun ensimmäisen diagnoosin mukaan TPSR:ssä).

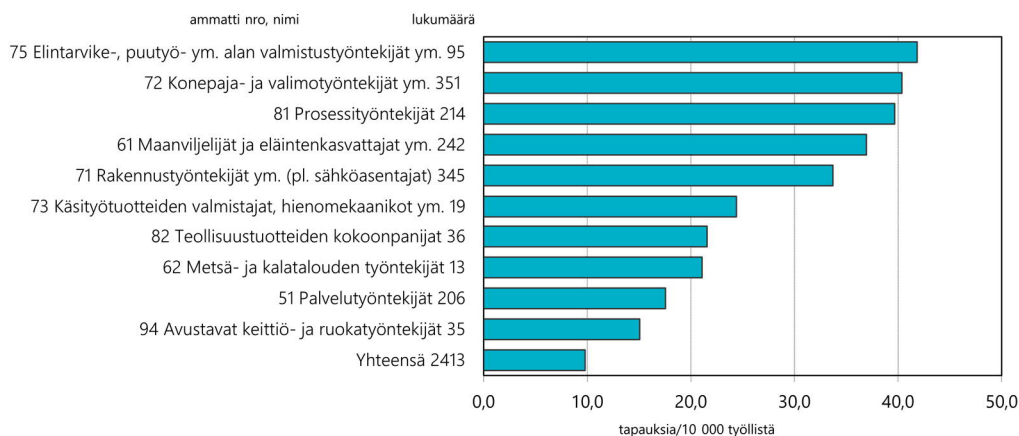
Kuva 17. Esimerkkejä työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten lukumääristä toimialoitain v. 2018.

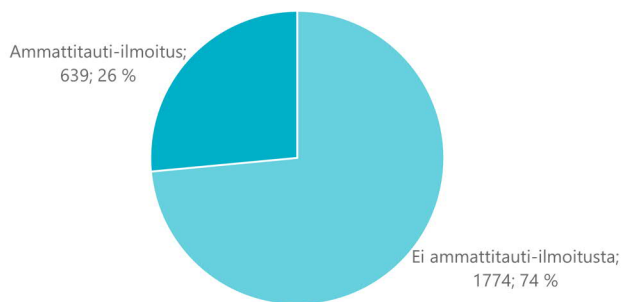
Kuva 18. Esimerkkejä työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten työllisiin suhteutetuista ilmaantuvuuksista toimialoitain v. 2018.

Kuva 19. Esimerkkejä työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten lukumääristä ammateittain v. 2018.

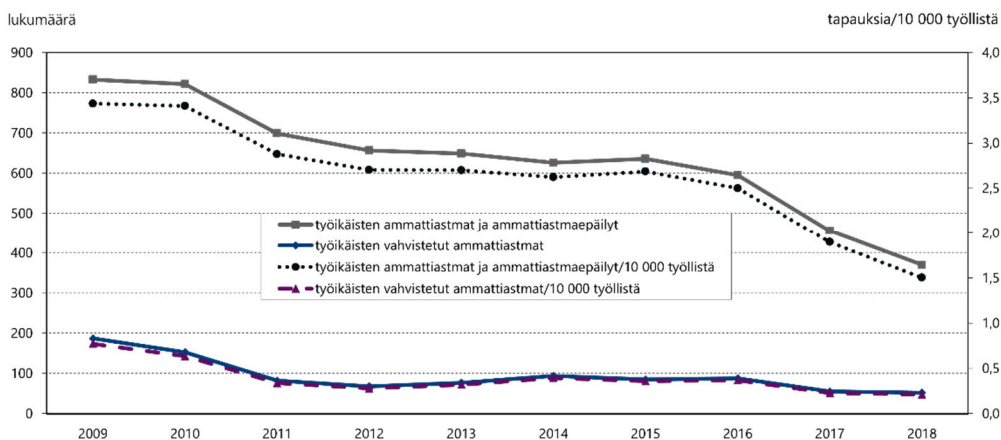
Kuva 20. Esimerkkejä työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten työllisiin suhteutetuista ilmaantuvuuksista ammateittain v. 2018.

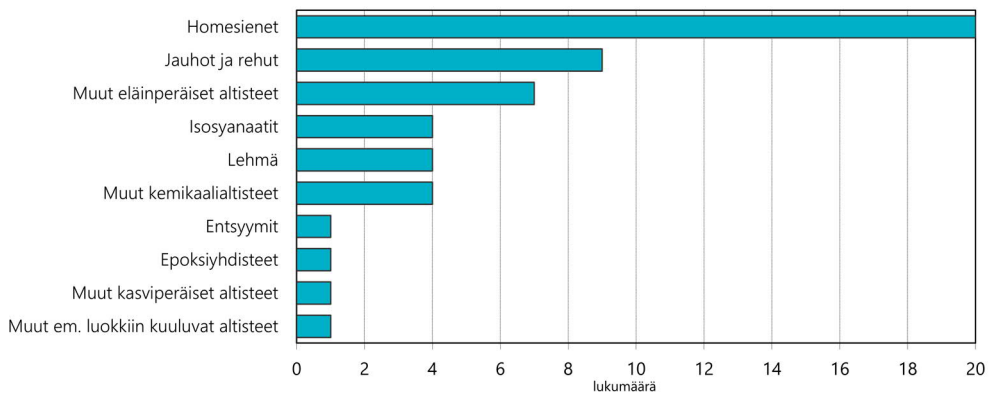
Kuva 21. Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapaukset ammattitauti-ilmoituksen mukaan 2018.

1.3 Työikäisten yleisimpiä ammattitauteja

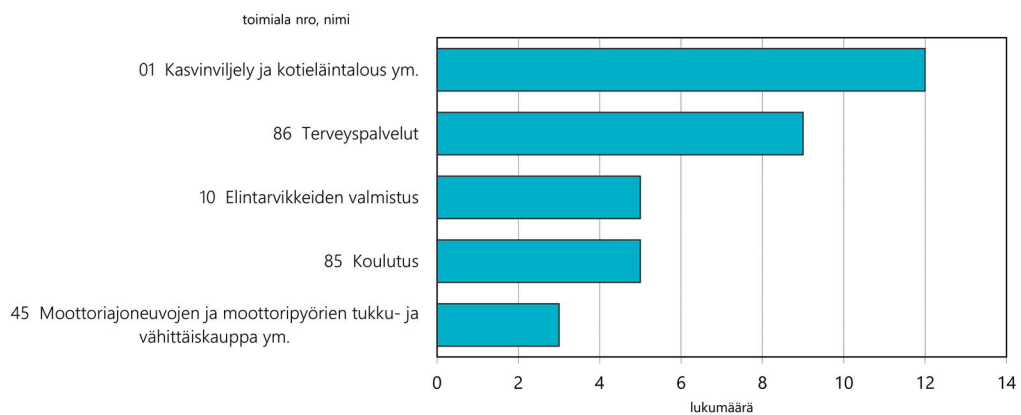
1.3.1 Ammattiastma

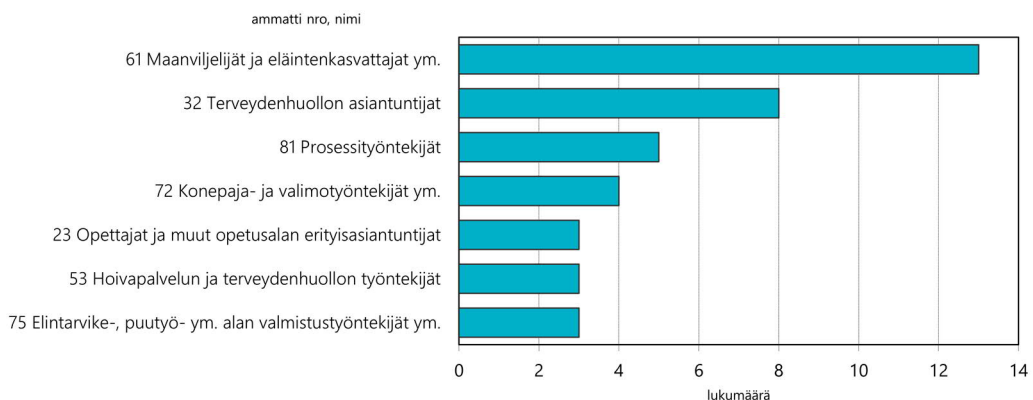
Kuva 22. Työikäisten ammattiastmojen ja ammattiastmaepäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

Kuva 23. Työikäisten vahvistetut ammattiastmat altisteryhmittäin v. 2018.

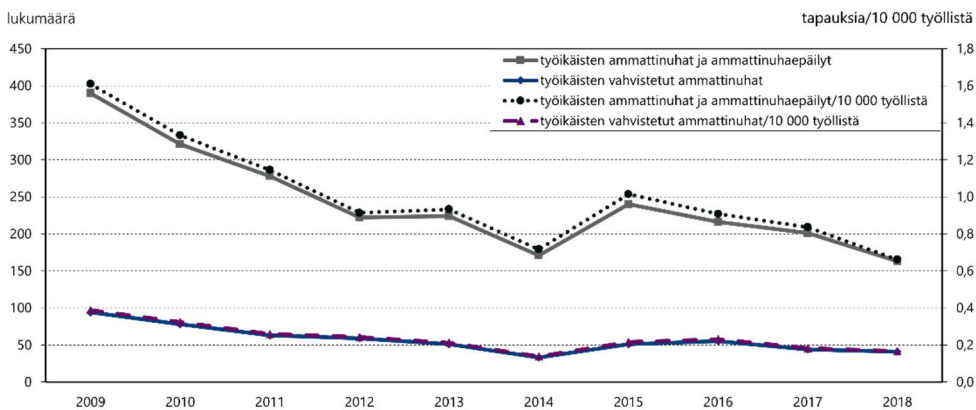

Kuva 24. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattiastmojen lukumääristä toimialoittain v. 2018.

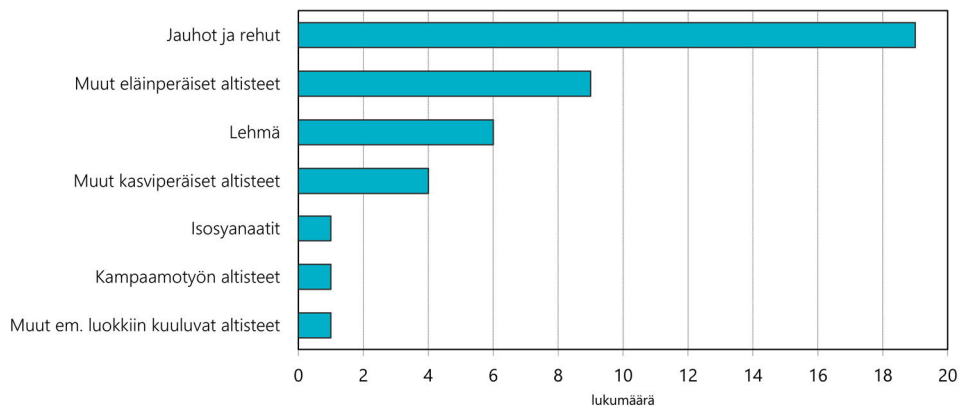

Kuva 25. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattiastmojen lukumääristä ammateittain v. 2018.

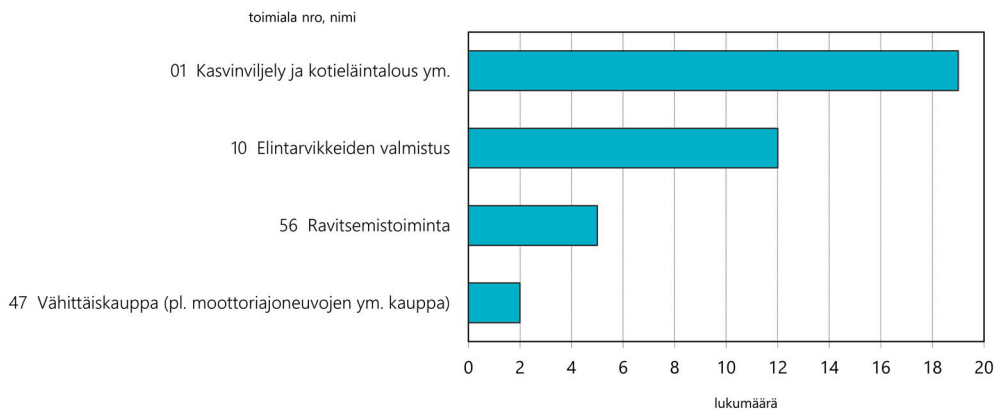
1.3.2 Ammattinuha

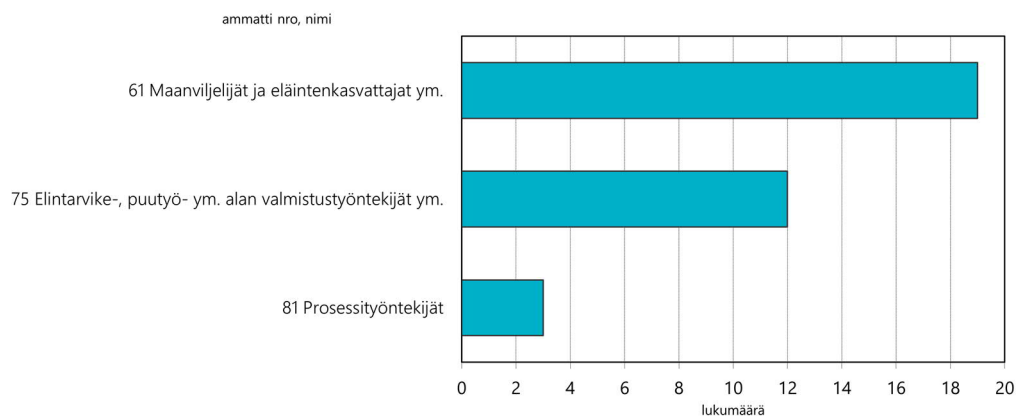
Kuva 26. Työikäisten ammattinuhien ja ammattinuhaepäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

Kuva 27. Työikäisten vahvistetut ammattinuhat altisteryhmittäin v. 2018.

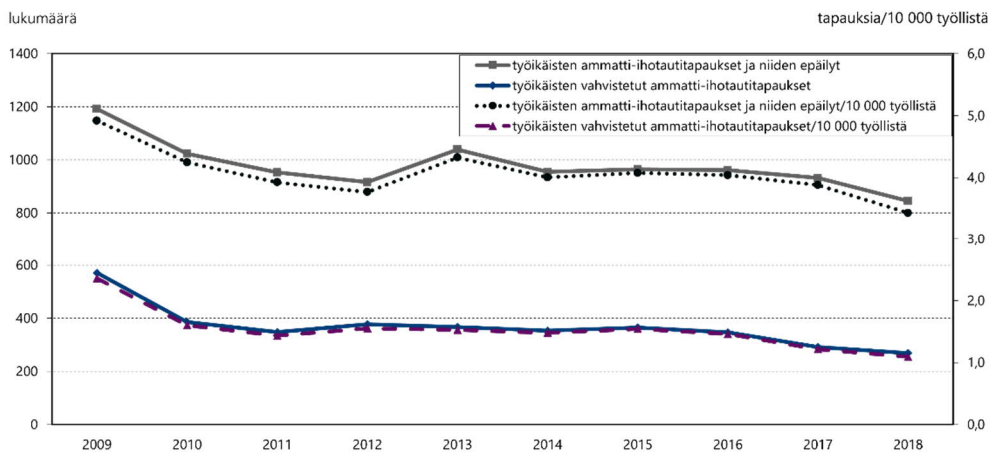

Kuva 28. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattinuhien lukumääristä toimialoittain v. 2018.

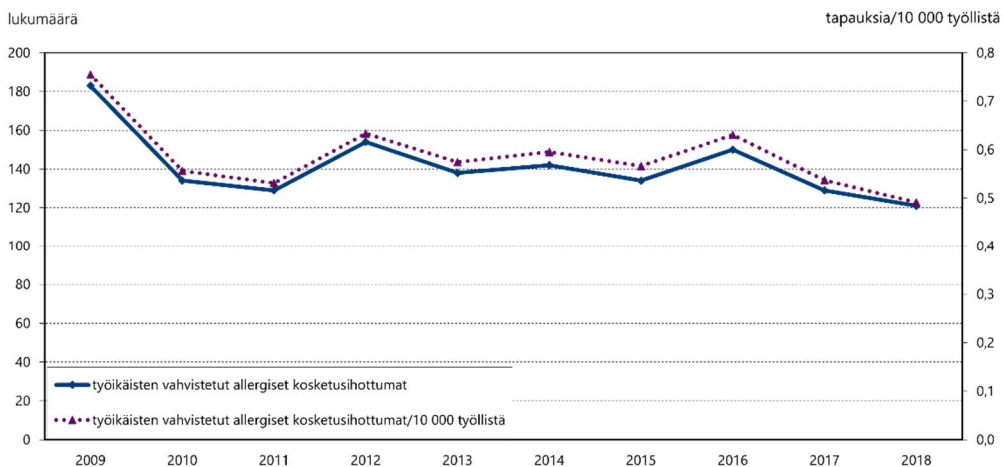
Kuva 29. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattinuhien lukumääristä ammateittain v. 2018.

1.3.3 Ammatti-ihotaudit

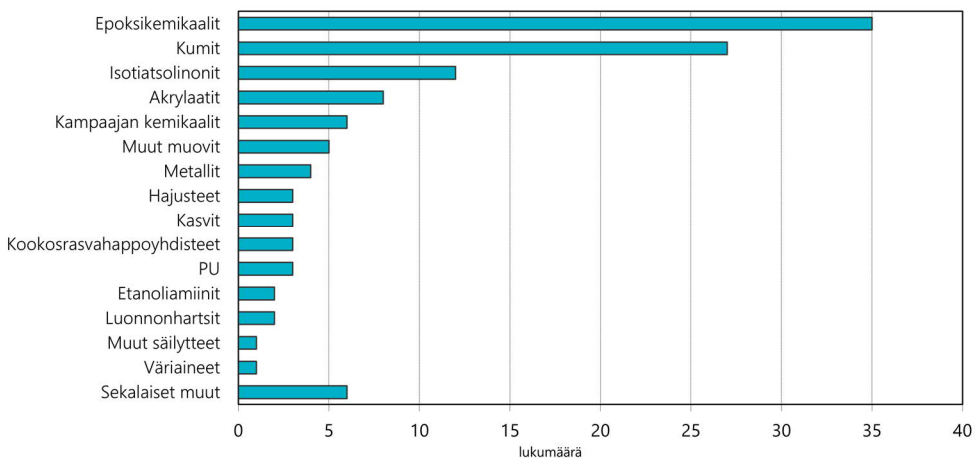

Kuva 30. Työikäisten ammatti-ihotautitapausten ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

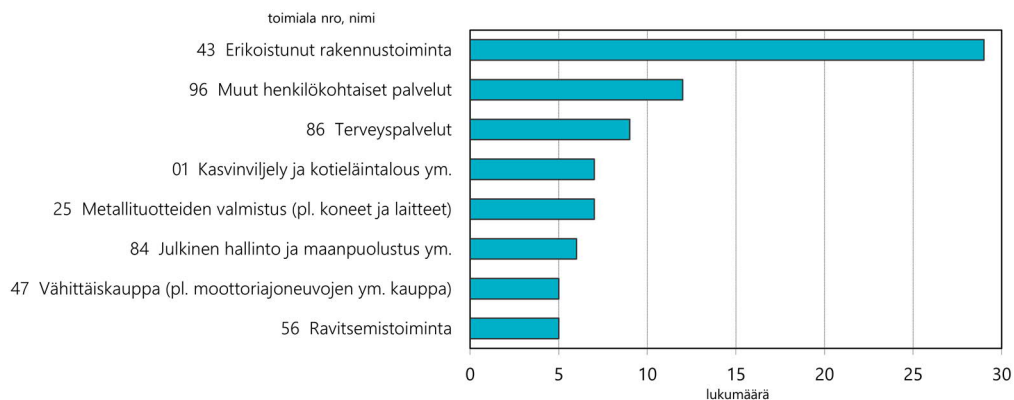
Allerginen kosketusihottuma

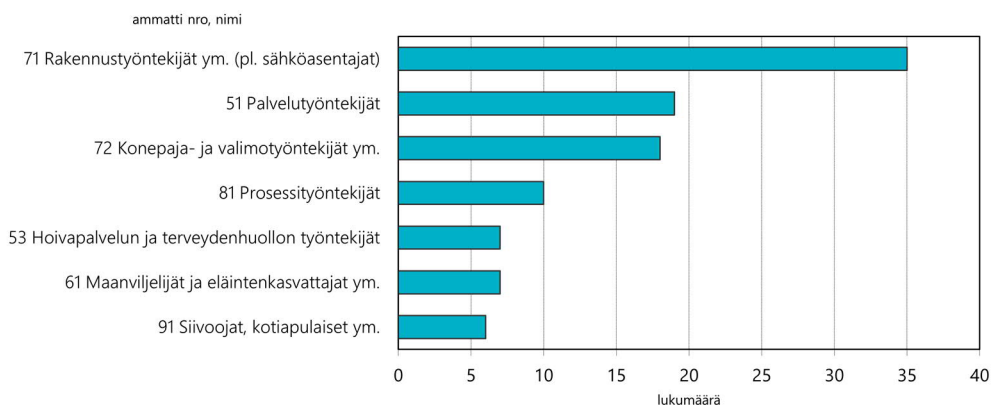
Kuva 31. Työikäisten vahvistettujen allergisten kosketusihottumien lukumäärät v. 2009-2018.

Kuva 32. Työikäisten vahvistetut allergiset kosketusihottumat altisteryhmittäin v. 2018.

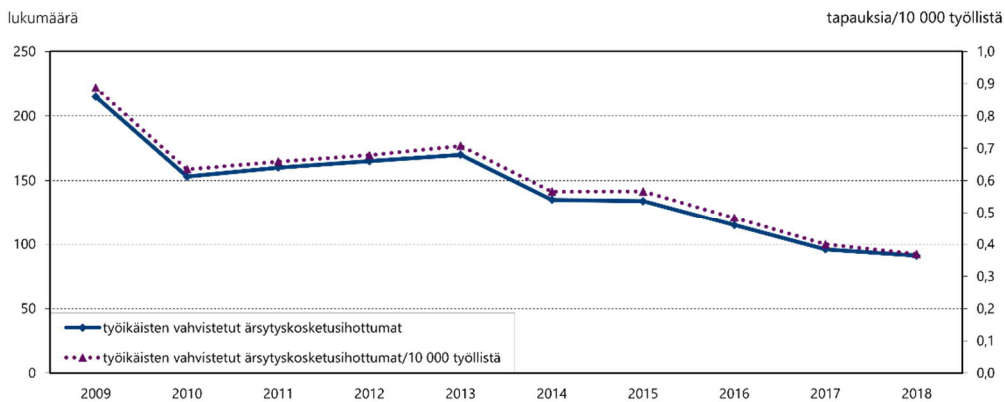

Kuva 33. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen allergisten kosketushottumien lukumäärästä toimialoitain v. 2018.

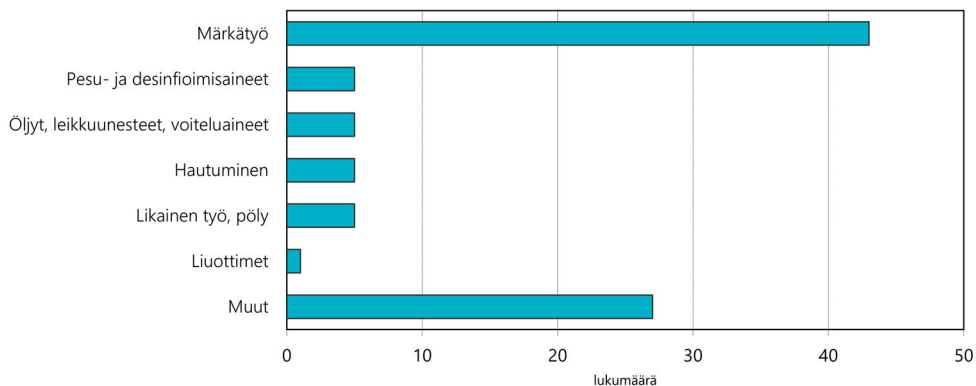

Kuva 34. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen allergisten kosketushottumien lukumäärästä ammateitain v. 2018.

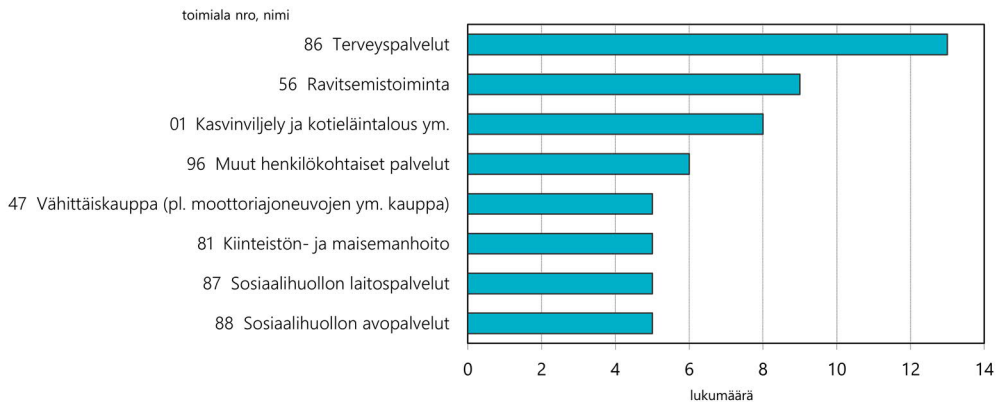
Ärsytyskosketusihottuma

Kuva 35. Työikäisten vahvistettujen ärsytyskosketusihottumien lukumäärät v. 2009-2018.

Kuva 36. Työikäisten vahvistetut ärsytyskosketusihottumat altisteryhmittäin v. 2018.

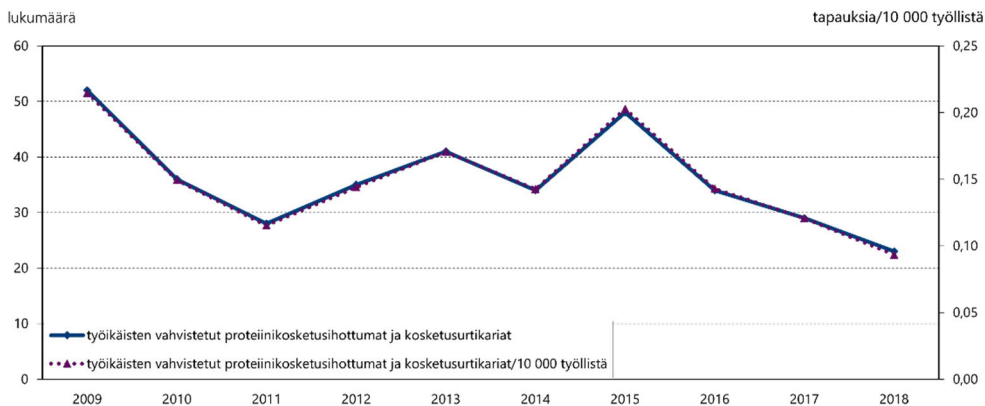

Kuva 37. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ärsytyskosketusihottumien lukumääristä toimialoittain v. 2018.

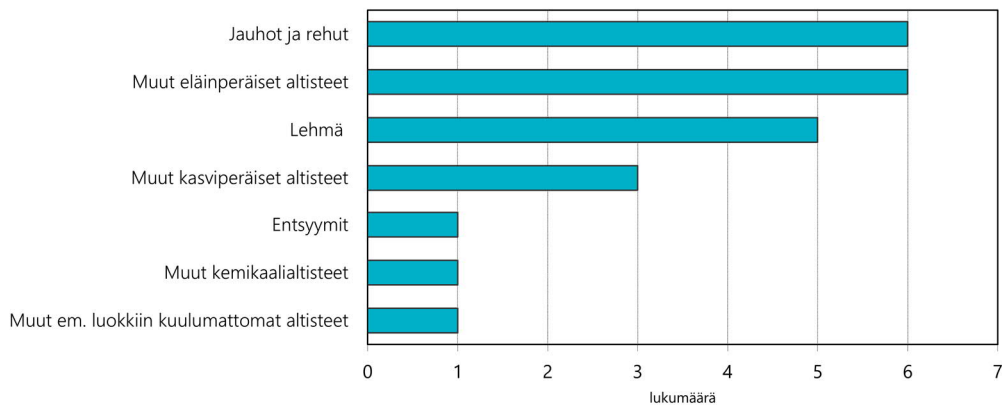

Kuva 38. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ärsytyskosketusihottumien lukumääristä ammateittain v. 2018.

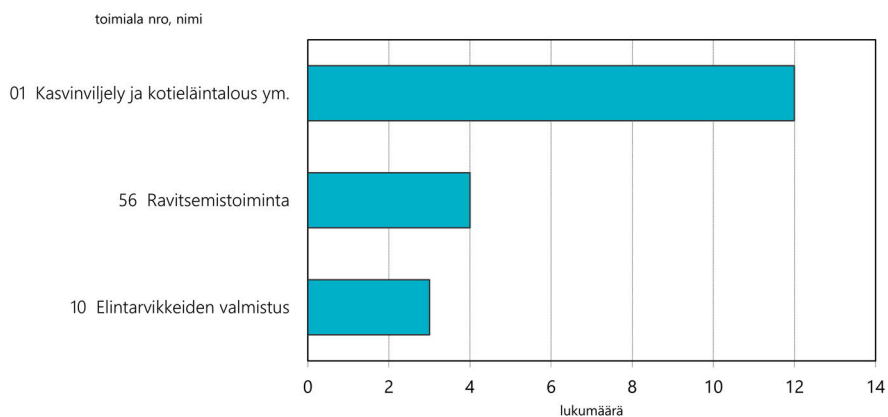
Proteiinikosketusihottuma ja kosketusurtikaria

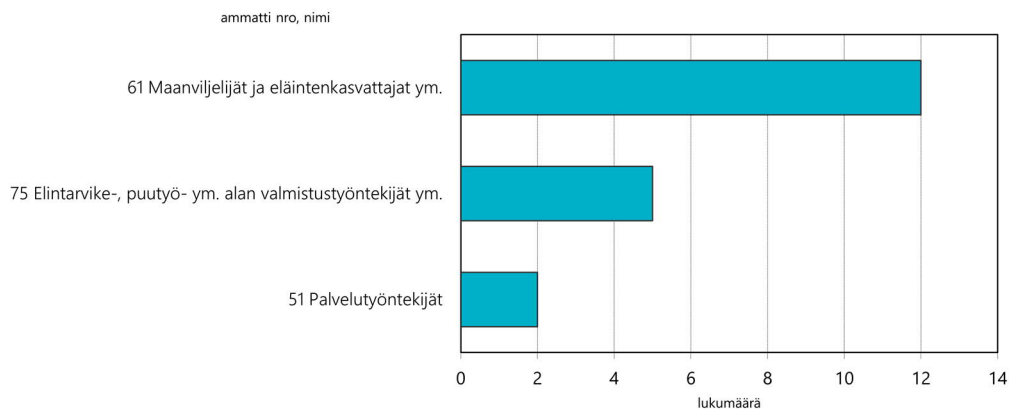
Kuva 39. Työikäisten vahvistettujen proteiinikosketusihottumien ja kosketusurtikarioiden lukumäärät v. 2009-2018.

Kuva 40. Työikäisten vahvistetut proteiinikosketusihottumat ja kosketusurtikariat altisteryhmittäin v. 2018. (Kuva päivitetty 4.5.2022.)

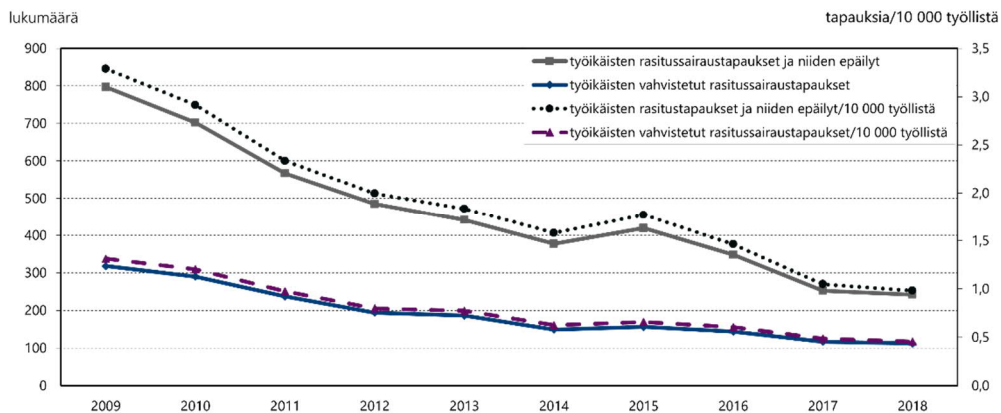

Kuva 41. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen proteiinikosketusihottumien ja kosketusurtikarioiden lukumääristä toimialoittain v. 2018.

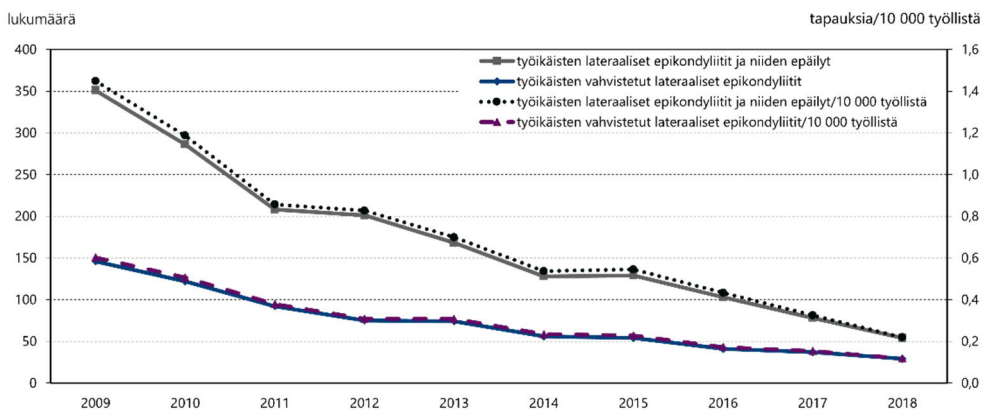
Kuva 42. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen proteiinikosketusihottumien ja kosketusurtikarioiden lukumääristä ammateittain v. 2018.

1.3.4 Rasitussairaudet

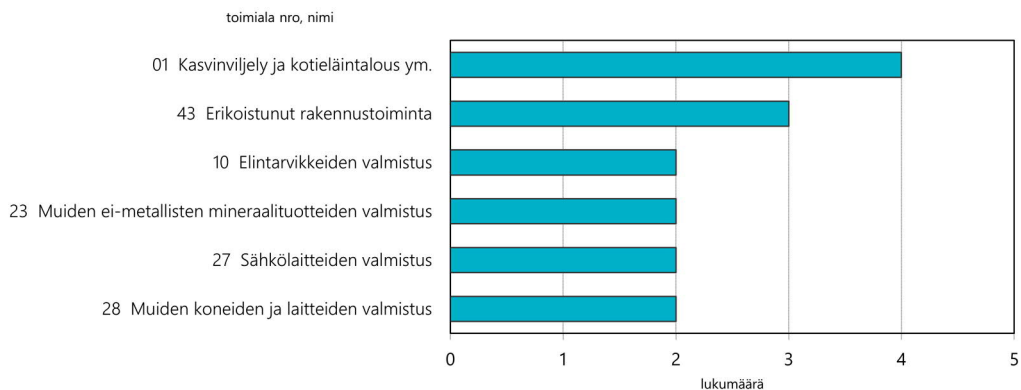

Kuva 43. Työikäisten vahvistettujen rasitussairaustapausten ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

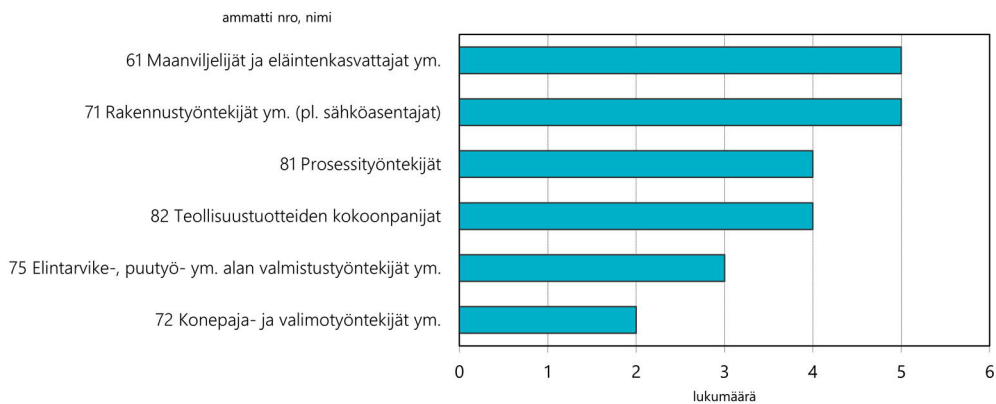
Lateraalinen epikondyliitti

Kuva 44. Työikäisten vahvistettujen lateraalisten epikondyliittien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

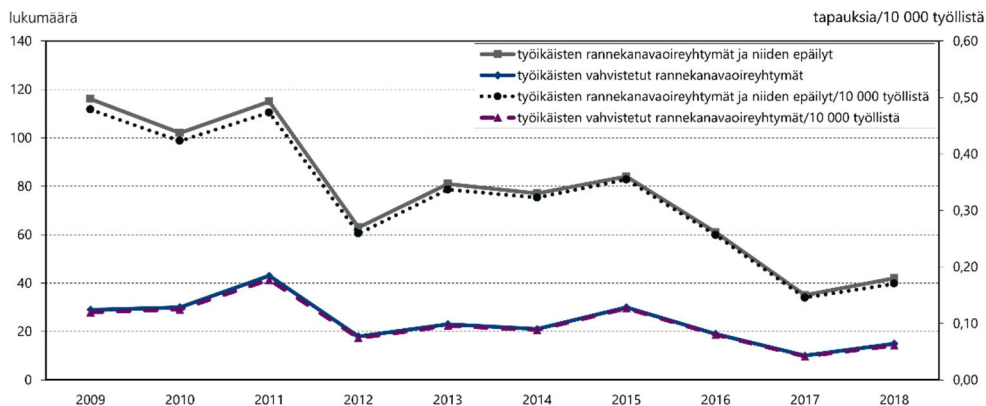

Kuva 45. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen lateraalisten epikondyliittien lukumääristä toimialoittain v. 2018.

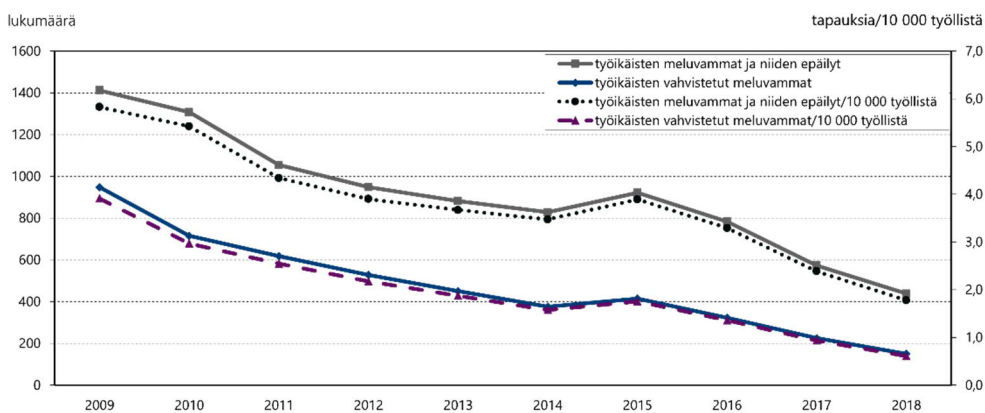
Kuva 46. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen lateraalisten epikondyliittien lukumääristä ammateittain v. 2018.

Rannekanavaoireyhtymä

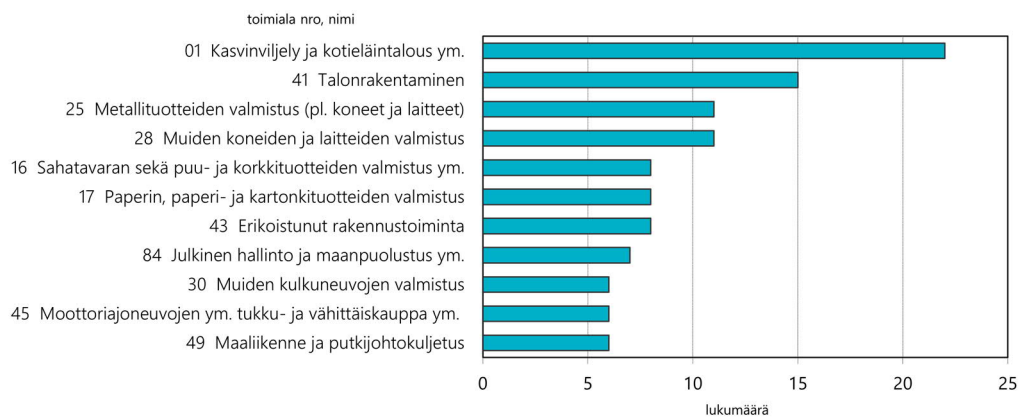

Kuva 47. Työikäisten vahvistettujen rannekanavaoireyhtymien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

1.3.5 Meluvamma

Kuva 48. Työikäisten vahvistettujen meluvammojen ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

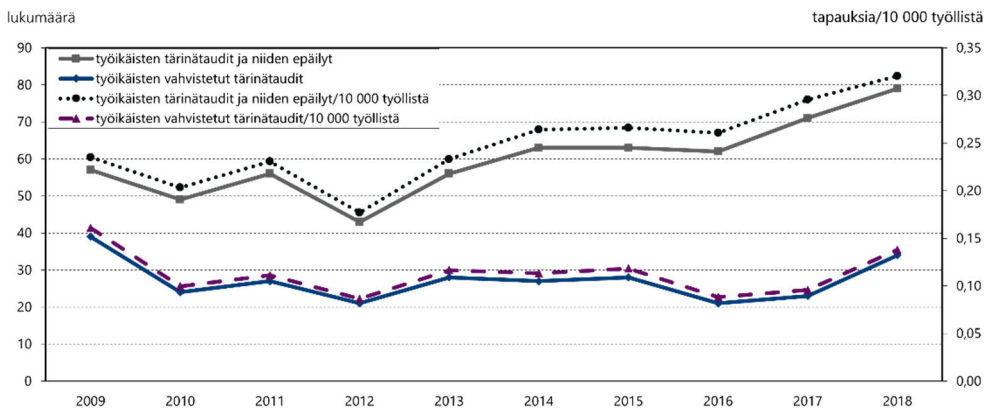

Kuva 49. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen meluvammojen lukumääristä toimialoittain v. 2018.

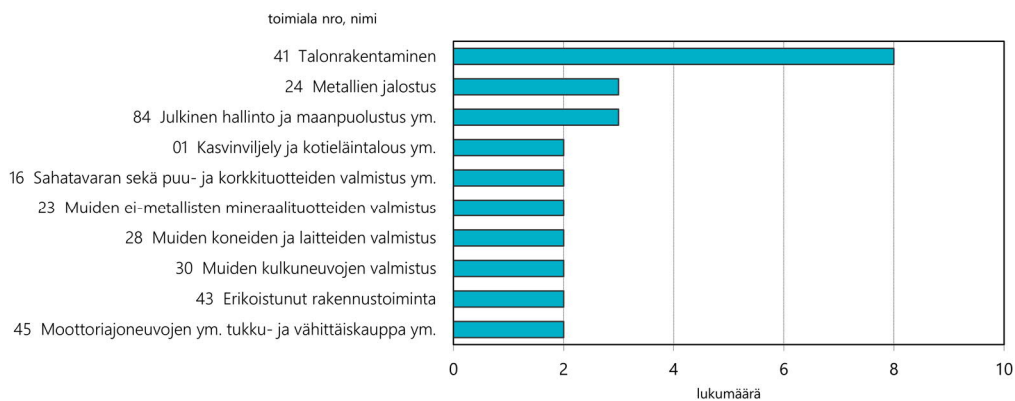

Kuva 50. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen meluvammojen lukumääristä ammateittain v. 2018.

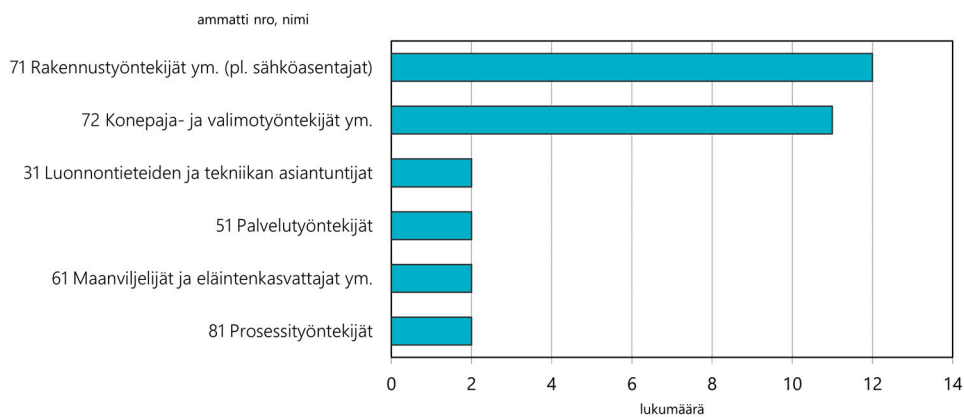
1.3.6 Tärinätauti

Kuva 51. Työikäisten vahvistettujen tärinätautien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

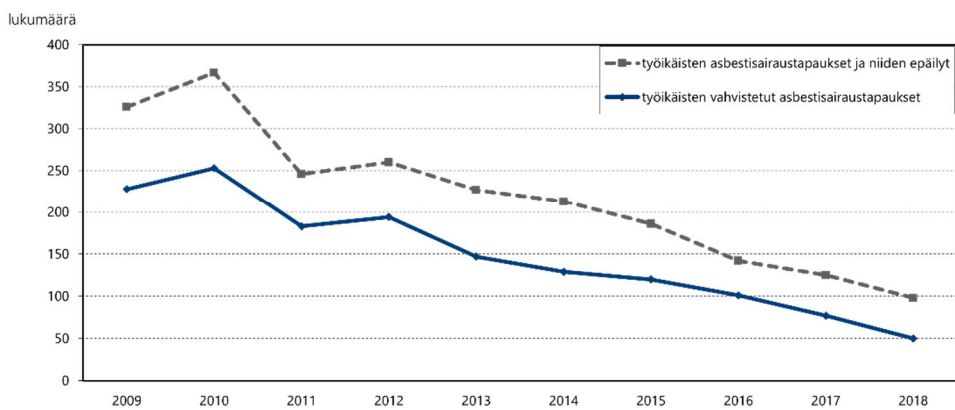

Kuva 52. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen tärinätautien lukumääristä toimialoittain v. 2018.

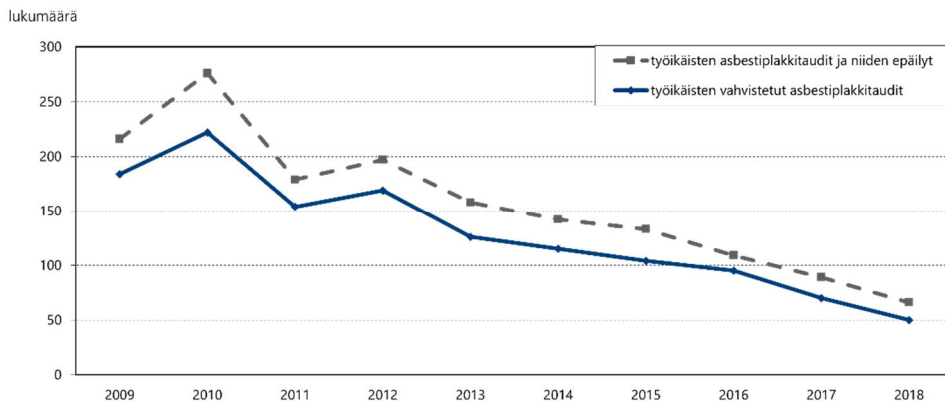
Kuva 53. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen tärinätautien lukumääristä ammateittain v. 2018.

1.3.7 Asbestisairaudet

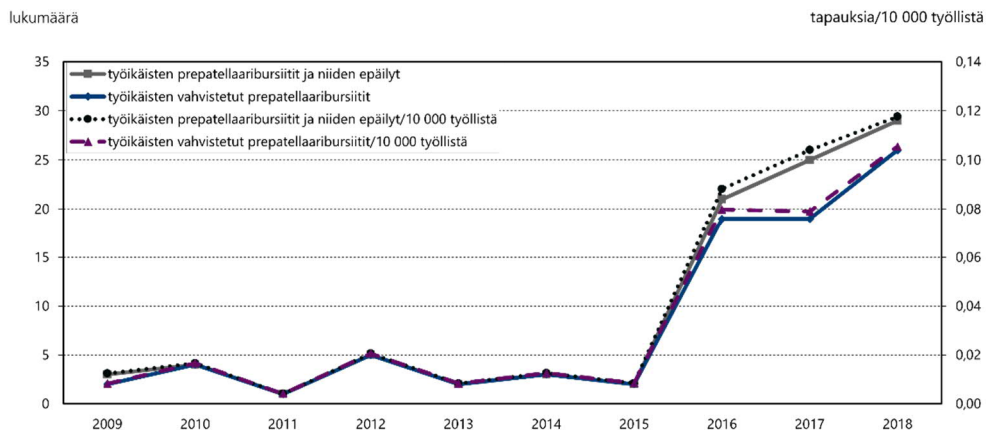
Kuva 54. Työikäisten vahvistetut asbestisairaukset ja niiden epäilyt lukumäärät v. 2009-2018.

Asbestiplakkittauti

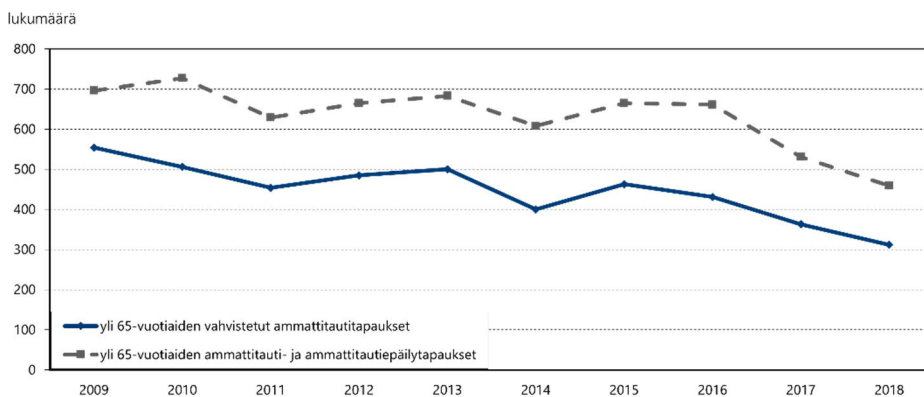
Kuva 55. Työikäisten vahvistetut asbestiplakkittautien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

1.3.8 Prepatellaaribursiitti

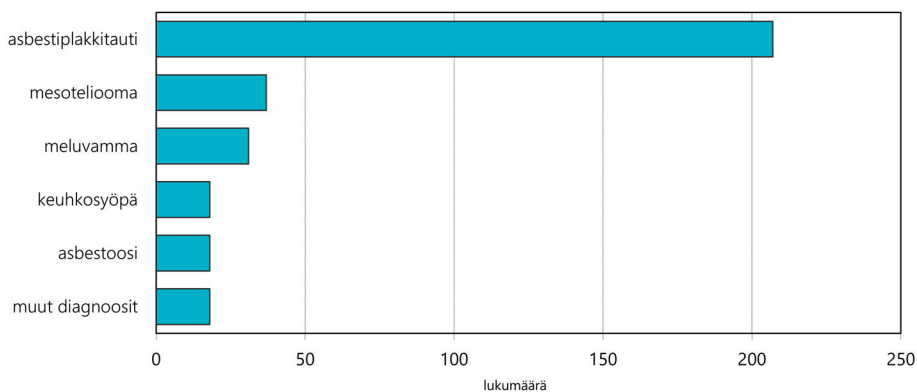

Kuva 56. Työikäisten vahvistettujen prepatellaaribursiittien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

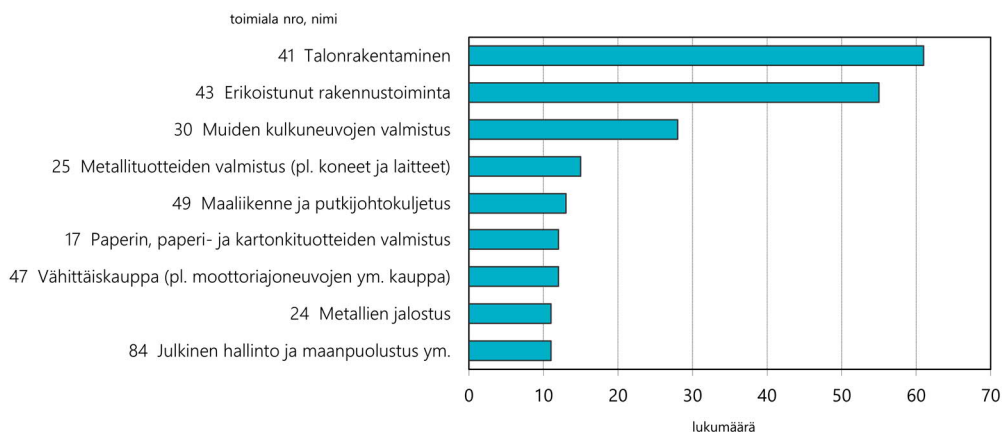
2 Yli 65-vuotiaiden kuvaajat

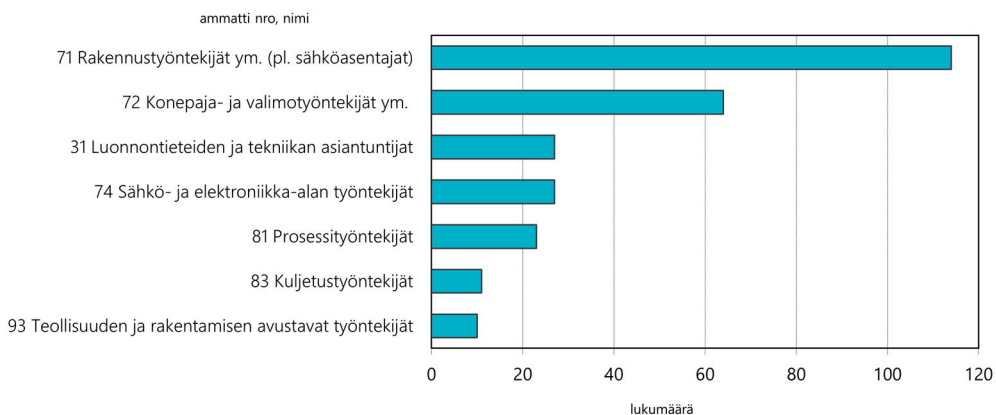
Kuva 57. Yli 65-vuotiaiden ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten sekä vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärät v. 2009-2018.

Kuva 58. Yli 65-vuotiaiden yleisimmät vahvistetut ammattitaudit v. 2018.

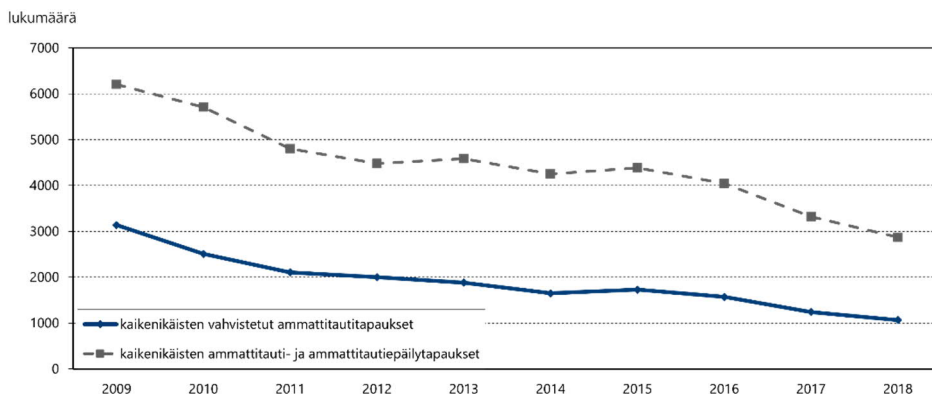

Kuva 59. Esimerkkejä yli 65-vuotiaiden vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä toimialoitain v. 2018.

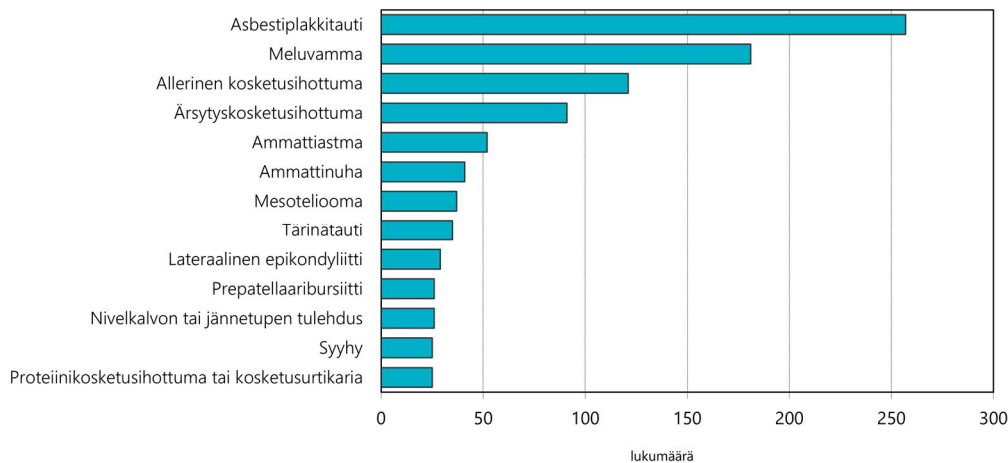

Kuva 60. Esimerkkejä yli 65-vuotiaiden vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä ammattitaitain v. 2018.

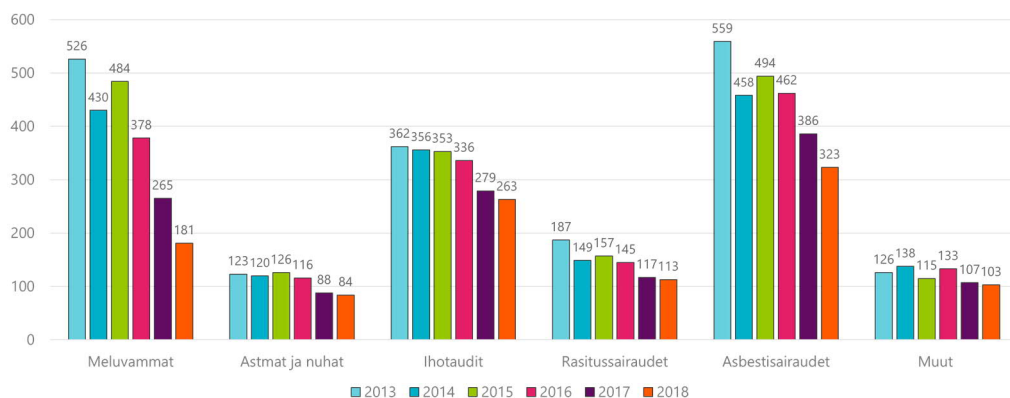
3 Kaikenikäisten kuvaajat

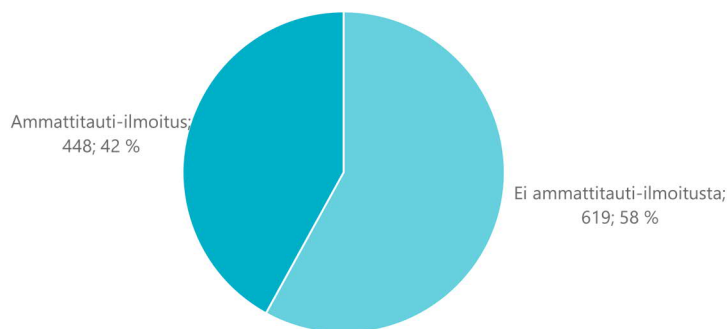
Kuva 61. Kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten sekä vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärät v. 2009-2018.

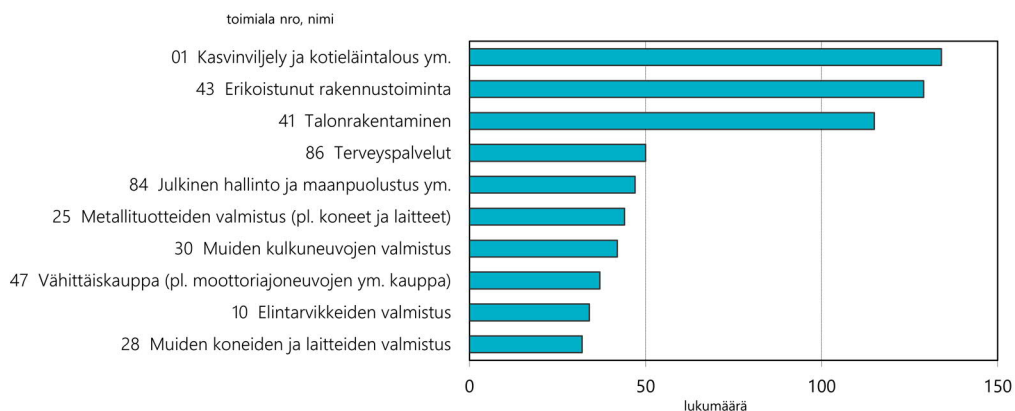
Kuva 62. Kaikenikäisten yleisimmät vahvistetut ammattitaudit v. 2018.

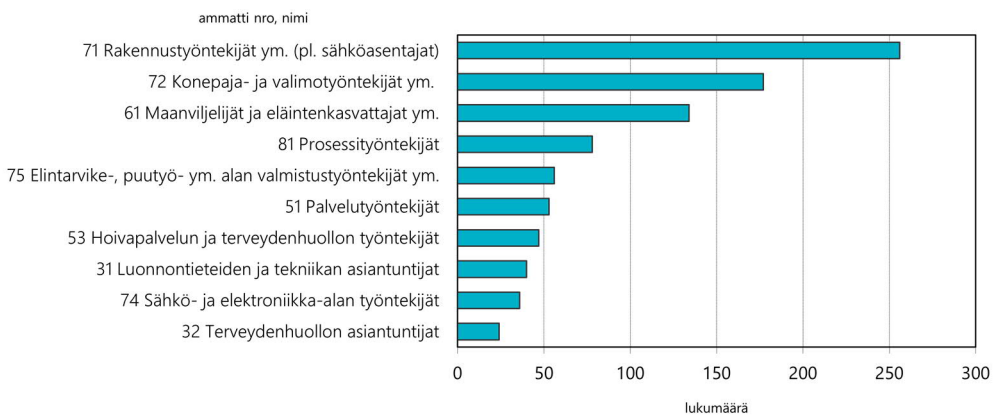
Kuva 63. Kaikenikäisten vahvistettujen ammattitautien määrät v. 2013-2018 tautipäoryhmittäin (tarkastelu tapaukselle kirjatun ensimmäisen diagnoosin mukaan TPSR:ssä).

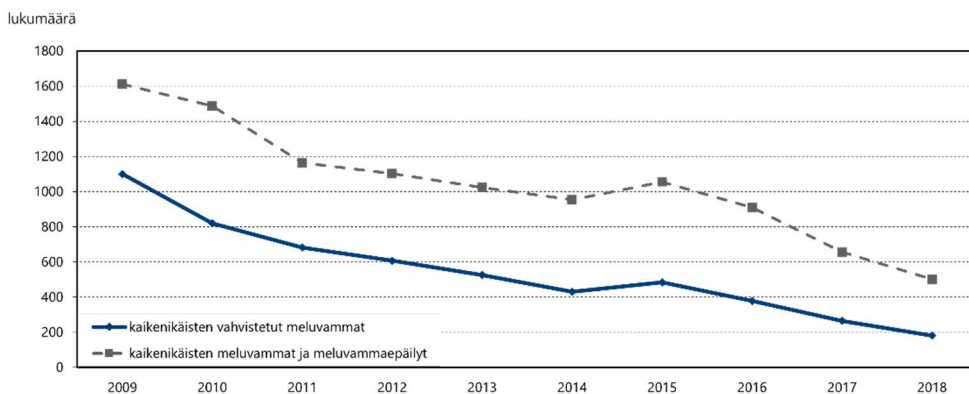
Kuva 64. Kaikenikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset ammattitauti-ilmoituksen mukaan v. 2018.

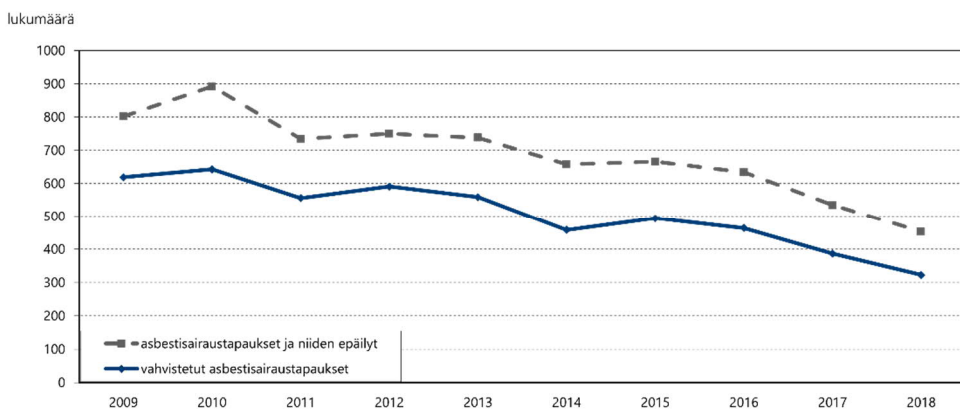
Kuva 65. Esimerkkejä kaikenikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä toimialoittain v. 2018.

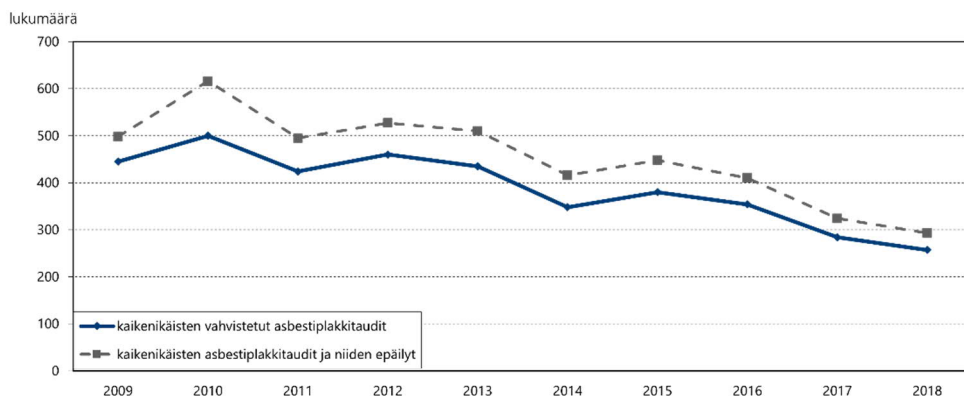
Kuva 66. Esimerkkejä kaikenikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä ammateittain v. 2018.

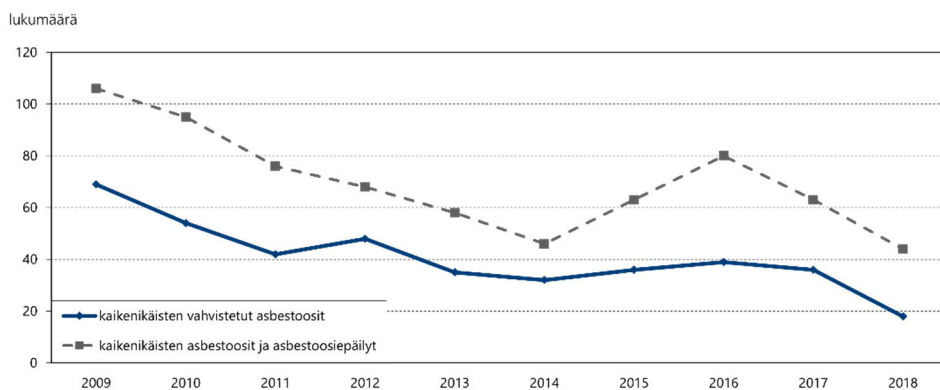
Kuva 67. Kaikenikäisten vahvistettujen meluvammojen ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

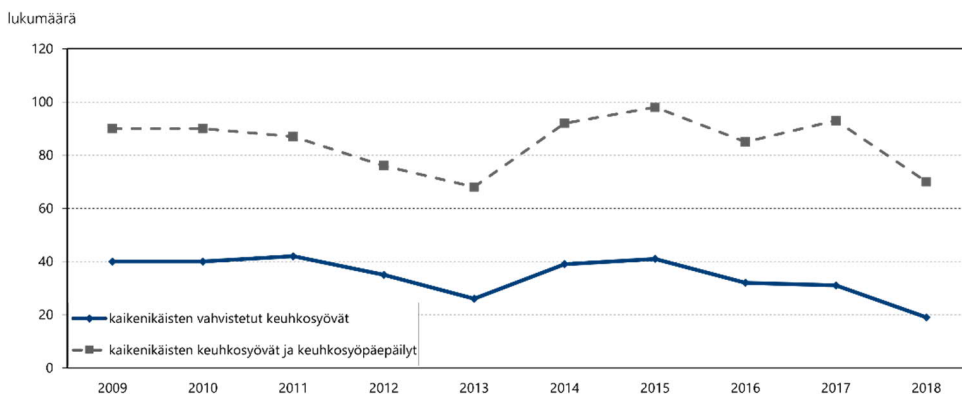
Kuva 68. Kaikenikäisten vahvistetut asbestisairautapausten ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

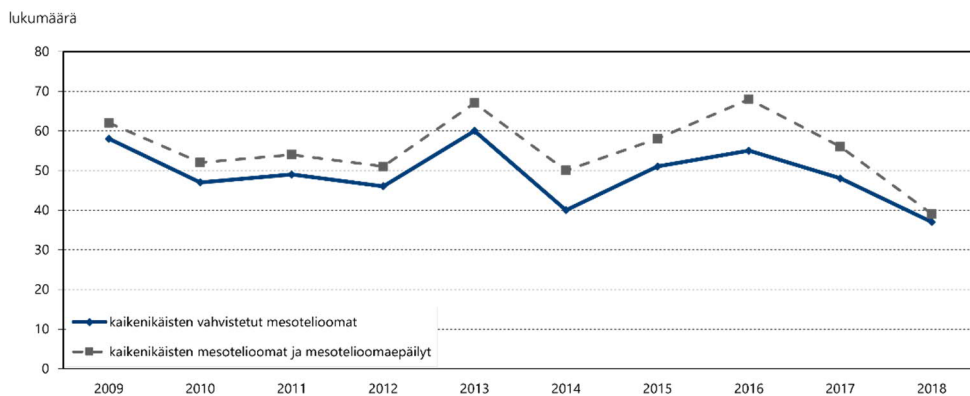
Kuva 69. Kaikenikäisten vahvistettujen asbestiplakkitautien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

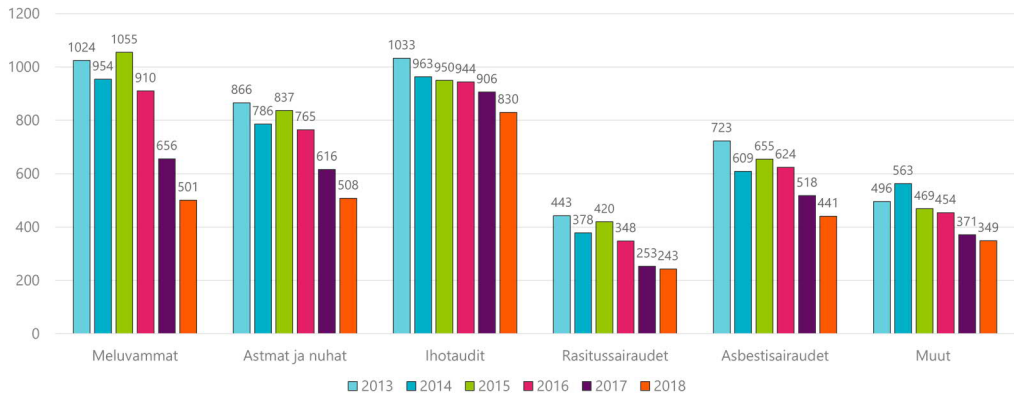
Kuva 70. Kaikenikäisten vahvistettujen asbestoosien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

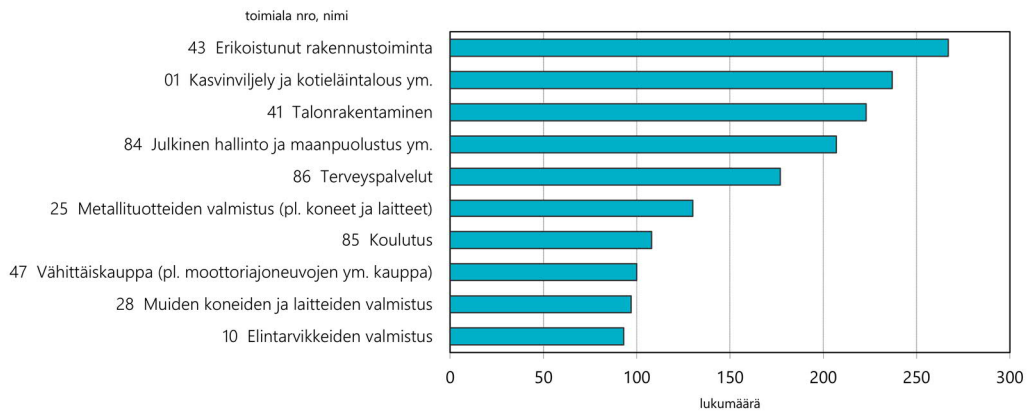
Kuva 71. Kaikenikäisten vahvistettujen keuhkosityöpien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

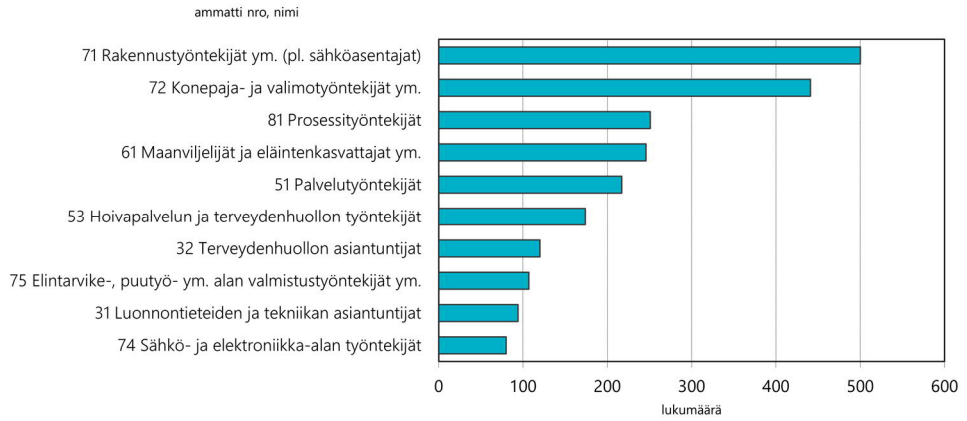
Kuva 72. Kaikenikäisten vahvistettujen mesoteliomien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2009-2018.

Kuva 73. Kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilyjen määrät v. 2013-2018 tautipärymittäin (tarkastelu tapaukselle kirjatus ensimmäisen diagnoosin mukaan TPSR:ssä).

Kuva 74. Esimerkkejä kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksen lukumääristä toimialoittain v. 2018.

Kuva 75. Esimerkkejä kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten lukumäärästä ammattitaittain v. 2018.

4 Taulukoita ammattitaudeista

4.1 Vuoden 2018 taulukot

Taulukko 1. Vahvistetut ammattitaudit 2018 (työikäiset 15-64 -vuotiaat, yli 65-vuotiaat, kaikenikäiset).

Ammattitauti	Työikäiset (15-64 -vuotiaat)	Yli 65-vuotiaat	Kaikenikäiset
asbestiplakkitauti	50	207	257
meluvamma	150	31	181
allerginen kosketushottuma	121	0	121
ärsytyskosketushottuma	91	0	91
ammattiaстма	52	0	52
ammattinuha	41	0	41
mesoteliooma	0	37	37
tärinätauti	34	1	35
lateraalinen epikondyliitti	29	0	29
prepatellaaribursiitti	26	0	26
nivelkalvon tai jännetupen tulehdus (ICD10: M65-alkuiset)	25	1	26
syyhy	25	0	25
proteiinikosketushottuma tai kosketusurtikaria	23	0	23
keuhkosyöpä	1	18	19
asbestoosi	0	18	18
rannekanavaoireyhtymä	15	0	15
allerginen alveoliitti	14	0	14
myyräkuume	14	0	14
kryptosporidioosi	11	0	11
pyöröatelektiäsi	1	8	9
mediaalinen epikondyliitti	6	0	6
määrittämätön entensopatia	6	0	6

Ammattitauti	Työikäiset (15-64 -vuotiaat)	Yli 65-vuotiaat	Kaikenikäiset
silikoosi	2	3	5
sarveiskalvontulehdus	5	0	5
orgaanisen pölyn aiheuttama toksinen oireyhtymä (ODTS)	3	0	3
liuotinaivosairaus	3	0	3
tarttuvaksi oletettu ripuli ja maha-suolitulehdus	3	0	3
sukeltajantauti	2	0	2
lehmänrokko	2	0	2
sidekalvon tulehdus	2	0	2
toksoplasmoosi	1	0	1
legionelloosi	1	0	1
nenän sivuonteloiden syöpä	0	1	1
keuhkopussin tulehdus	0	1	1
YHTEENSÄ	759	326	1085
MUUT DIAGNOOSIT	25	3	28
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	784	329	1113
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	755	312	1067

Taulukko 2. Vahvistetut ammattitaudit ammateittain 2018.

Ammattinumero ja ammatti (AML 2010)	Lukumäärä	Per 10000 työllistä
71 Rakennustyöntekijät ym. (pl. sähköasentajat)	142	13,9
61 Maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.	132	20,2
72 Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	113	13,0
81 Prosessityöntekijät	55	10,2
51 Palvelutyöntekijät	49	4,2
75 Elintarvike-, puutyö- ja vaatetus- ja jalkinealan valmistustyöntekijät ym.	47	20,7
53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	47	2,7

Ammattinumero ja ammatti (AML 2010)	Lukumäärä	Per 10000 työllistä
32 Terveydenhuollon asiantuntijat	23	2,0
91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät	19	3,2
52 Myyjät, kauppiat ym.	15	1,0
31 Luonnontieteiden ja tekniikan asiantuntijat	13	1,4
83 Kuljetustyöntekijät	12	1,0
93 Teollisuuden ja rakentamisen avustavat työntekijät	11	2,2
23 Opettajat ja muut opetusalan erityisasiantuntijat	10	0,7
74 Sähkö- ja elektroniikka-alan työntekijät	9	2,2
82 Teollisuustuotteiden kokoonpanijat	8	4,8
62 Metsä- ja kalatalouden työntekijät	7	11,3
22 Terveydenhuollon erityisasiantuntijat	6	1,5
01 Upseerit	5	10,5
73 Käsityötuotteiden valmistajat, hienomekani- kot sekä painoalan työntekijät	5	6,4
Opiskelijat	4	-
94 Avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät	4	1,7
41 Toimistotyöntekijät	4	0,9
43 Laskennan ja varastoinnin toimistotyöntekijät	2	0,5
26 Lainopilliset, sosiaalialan ja kulttuurialan eriy- tisasiantuntijat	2	0,3
33 Liike-elämän ja hallinnon asiantuntijat	2	0,1
03 Sotilasammattihenkilöstö	1	15,5
14 Hotelli- ja ravintola-alan, vähittäiskaupan ja muiden palvelualueiden johtajat	1	1,2
96 Katujen puhtaanapidon ja jätehuollon työntekijät ym.	1	1,1
11 Johtajat, ylimmät virkamiehet ja järjestöjen johtajat	1	1,0
44 Muut toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	1	0,5
35 Informaatio- ja tietoliikenneteknologian asian- tuntijat	1	0,4
34 Lainopilliset avustajat sekä sosiaali- ja kulttuu- rialan asiantuntijat	1	0,1

Ammattinumero ja ammatti (AML 2010)	Lukumäärä	Per 10000 työllistä
25 Tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantuntijat	1	0,1
21 Luonnontieteiden ja tekniikan erityisasiantuntijat	1	0,1
YHTEENSÄ	755	3,1

Taulukko 3. Vahvistetut ammattitaudit toimialoittain 2018.

Toimialanumero ja toimiala (TOL2008)	Lukumäärä	Per 10000 työllistä
01 Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	132	20,9
43 Erikoistunut rakennustoiminta	74	7,3
41 Talonrakentaminen	54	7,6
86 Terveyspalvelut	48	2,6
84 Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	36	3,1
10 Elintarvikkeiden valmistus	33	9,5
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	29	7,3
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	25	5,1
47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	25	1,6
56 Ravitsemistoiminta	24	3,4
45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	21	4,5
96 Muut henkilökohtaiset palvelut	20	7,8
85 Koulutus	18	1,0
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus	17	8,3
30 Muiden kulkuneuvojen valmistus	14	18,2
88 Sosiaalihuollon avopalvelut	13	1,0
81 Kiinteistön- ja maisemanhoito	12	1,9

Toimialanumero ja toimiala (TOL2008)	Lukumäärä	Per 10000 työllistä
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	12	1,7
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	10	7,0
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	10	5,1
17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	9	4,5
46 Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	9	1,1
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	8	6,5
42 Maa- ja vesirakentaminen	8	3,9
20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	7	5,5
87 Sosiaalihuollon laitospalvelut	7	0,8
29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoli-perävaunujen valmistus	6	8,5
02 Metsätalous ja puunkorjuu	6	3,5
24 Metallien jalostus	5	3,7
78 Työllistämistoiminta	4	3,6
27 Sähkölaitteiden valmistus	4	2,2
68 Kiinteistöalan toiminta	4	1,6
94 Järjestöjen toiminta	4	0,9
71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	4	0,6
15 Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	3	18,8
97 Kotitalouksien toiminta kotitaloustyöntekijöiden työnantajina	3	3,9
31 Huonekalujen valmistus	3	3,5
50 Vesiliikenne	3	3,4
90 Kulttuuri- ja viihdetoiminta	3	1,7
39 Maaperän ja vesistöjen kunnostus ja muut ympäristöhuoltopalvelut	2	34,2
95 Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus	2	6,4
75 Eläinlääkintäpalvelut	2	6,3
32 Muu valmistus	2	3,6

Toimialanumero ja toimiala (TOL2008)	Lukumäärä	Per 10000 työllistä
18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	2	2,8
35 Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	2	1,6
55 Majoitus	2	1,4
26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	2	0,9
70 Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi	2	0,9
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	2	0,6
09 Kaivostoimintaa palveleva toiminta	1	12,6
07 Metallimalmien louhinta	1	4,2
13 Tekstiilien valmistus	1	3,2
21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	1	2,2
51 Ilmaliikenne	1	1,3
82 Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	1	0,8
53 Posti- ja kuriiritoiminta	1	0,5
62 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	1	0,2
YHTEENSÄ	755	3,1

4.2 Vuosien 2016-2018 taulukot

Taulukko 4. Vahvistettujen ammattitautien (AT) ja ammattitautiepäilyjen (ATE) lukumäärät vuosina 2016-2018 työkäisten, yli 65-vuotiaiden ja kaikenikäisten ryhmissä.

	Työkäiset (15-64- vuotiaat) AT-ta- paukset	Työkäiset (15-64- vuotiaat) AT+ATE- tapaukset	Yli 65- vuotiaat AT-ta- paukset	Yli 65- vuotiaat AT+ATE- tapaukset	Kaiken- ikäiset AT-ta- paukset	Kaiken- ikäiset AT+ATE- tapaukset
2016	1139	3384	431	661	1570	4045
2017	879	2789	363	531	1242	3320
2018	755	2419	312	459	1067	2872

*Taulukossa päivitetty aiempien vuosien luvut.

Taulukko 5. Työkäisten (15-64 -vuotiaat) vahvistetut ammattitaudit vuosina 2016-2018.

Ammattitauti	2016	2017	2018
Työkäiset (15-64-vuotiaat)			
meluvamma	323	225	150
allerginen kosketushottuma	150	129	121
ärsytyskosketushottuma	115	96	91
ammattiasma	88	55	52
asbestiplakkitauti	95	70	50
ammattinuha	55	44	41
tärinätauti	21	23	34
lateraalinen epikondyliitti	41	37	29
prepatellaaribursiitti	19	19	26
nivelkalvon tai jännetupen tu- lehdus (ICD10: M65-alkuiset)	33	26	25
syyhy	35	29	25

Ammattitauti	2016	2017	2018
Työikäiset (15-64-vuotiaat)			
proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	34	29	23
rannekanavaoireyhtymä	19	10	15
allerginen alveoliitti	12	16	14
myyräkuume	36	26	14
kryptosporidioosi	2	6	11
mediaalinen epikondyliitti	2	7	6
Määrittämätön entensopatia	5	6	6
sarveiskalvontulehdus	1	1	5
orgaanisen pölyn aiheuttama toksinen oireyhtymä (ODTS)	8	4	3
liutinaivosairaus	7	3	3
tarttuvaksi oletettu ripuli ja maha-suolitulehdus	0	1	3
YHTEENSÄ	1101	862	747
MUUT DIAGNOOSIT	94	54	37
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	1195	916	784
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	1139	879	755

*Taulukossa päivitetty aiempien vuosien luvut.

Taulukko 6. Eläkeikäisten (yli 65-vuotiaat) vahvistetut ammattitaudit vuosina 2016-2018.

Ammattitauti	2016	2017	2018
Yli 65-vuotiaat			
asbestiplakkitauti	259	214	207
mesoteliooma	51	43	37
meluvamma	55	40	31
keuhkosityöpä	31	30	18
asbestoosi	36	35	18
pyöröatelektiäsi	9	8	8
silikoosi	6	5	3

Ammattitauti	2016	2017	2018
Yli 65-vuotiaat			
YHTEENSÄ	447	375	322
MUUT DIAGNOOSIT	11	7	7
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	458	382	329
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	431	363	312

*Taulukossa päivitetty aiempien vuosien luvut.

Taulukko 7. Kaikenikäisten vahvistetut ammattitaudit vuosina 2016-2018.

Ammattitauti	2016	2017	2018
Kaikenikäiset			
asbestiplakkitauti	354	284	257
meluvamma	378	265	181
allerginen kosketusihottuma	151	129	121
ärsytyskosketusihottuma	116	95	91
ammattiaстма	88	57	52
ammattinuha	55	44	41
mesotelioma	55	48	37
tärinätauti	21	24	35
lateraalinen epikondyliitti	41	37	29
prepatellaaribursiitti	19	19	26
nivelkalvon tai jännetupen tu- lehdus (ICD10: M65-alkuiset)	33	26	26
syyhy	35	29	25
Proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	34	29	23
keuhkosityöpä	32	31	19
asbestoosi	39	36	18
rannekanavaoireyhtymä	19	10	15
allerginen alveoliitti	13	17	14
myyräkuume	37	26	14
kryptosporidioosi	2	6	11

Ammattitauti Kaikenikäiset	2016	2017	2018
pyöröatelektiaasi	12	9	9
silikoosi	8	7	5
mediaalinen epikondyliitti	2	7	6
määrittämätön entensopatia	5	6	6
sarveiskalvontulehdus	1	1	5
YHTEENSÄ	1550	1242	1066
MUUT DIAGNOOSIT	103	56	47
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	1653	1298	1113
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	1570	1242	1067

*Taulukossa päivitetty aiempien vuosien luvut.

Taulukko 8. Työikäisten vahvistettujen ammattitautien lukumäärät päätautiryhmittäin 2016-2018 ensimmäisen diagnoosin mukaan.

Ammattitau- dit työikäiset	Melu- vammat	Astmat ja nuhat	Iho- taudit	Rasitus- sairaudet	Asbesti- sairaudet	Muut
2016	323	116	334	144	101	121
2017	225	86	279	117	76	96
2018	150	84	262	112	50	97

*Taulukossa päivitetty aiempien vuosien luvut.

Taulukko 9. Työikäisten vahvistettujen ammattitautien (AT) ja ammattitautiepäilyjen (ATE) lukumäärät päätautiryhmittäin 2016-2018 ensimmäisen diagnoosin mukaan.

AT ja ATE työikäiset	Melu- vammat	Astmat ja nuhat	Iho- taudit	Rasitus- sairaudet	Asbesti- sairaudet	Muut
2016	783	758	940	347	136	420
2017	573	609	905	252	109	341

AT ja ATE työkäiset	Meluvammat	Astmat ja nuhat	Ihotaudit	Rasitus-sairaudet	Asbestisairaudet	Muut
2018	438	501	828	241	90	315

*Taulukossa päivitetty aiempien vuosien luvut.

Taulukko 10. Kaikenikäisten vahvistettujen ammattitautien lukumäärät päätautiryhmittäin 2016-2018 ensimmäisen diagnoosin mukaan.

Ammattitaudit kaikenikäiset	Meluvammat	Astmat ja nuhat	Ihotaudit	Rasitus-sairaudet	Asbestisairaudet	Muut
2016	378	116	336	145	462	133
2017	265	88	279	117	386	107
2018	181	84	263	113	323	103

*Taulukossa päivitetty aiempien vuosien luvut.

Taulukko 11. Kaikenikäisten vahvistettujen ammattitautien (AT) ja ammattitautiepäilyjen (ATE) lukumäärät päätautiryhmittäin 2016-2018 ensimmäisen diagnoosin mukaan.

AT ja ATE kaikenikäiset	Meluvammat	Astmat ja nuhat	Ihotaudit	Rasitus-sairaudet	Asbestisairaudet	Muut
2016	910	765	944	348	624	454
2017	656	616	906	253	518	371
2018	501	508	830	243	441	349

*Taulukossa päivitetty aiempien vuosien luvut.

5 Työperäisten sairauksien rekisteri

Työterveyslaitoksen Työperäisten sairauksien rekisteriin (TPSR) kerätään tietoa ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä. Työperäisten sairauksien rekisteri on tutkimusrekisteri, jota Työterveyslaitos ylläpitää Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978 2 a § 2 mom.)⁴ nojalla ammattitautien ja muiden työstä johtuvien sairauksien tutkimusta, selvittelyä ja ehkäisyä sekä diagnosoinnin ja hoidon kehittämistä varten. Rekisterin henkilötietoja saavat käsitellä vain tehtävään erikseen nimeyty henkilöt, jotka ovat salassapitovelvollisia.

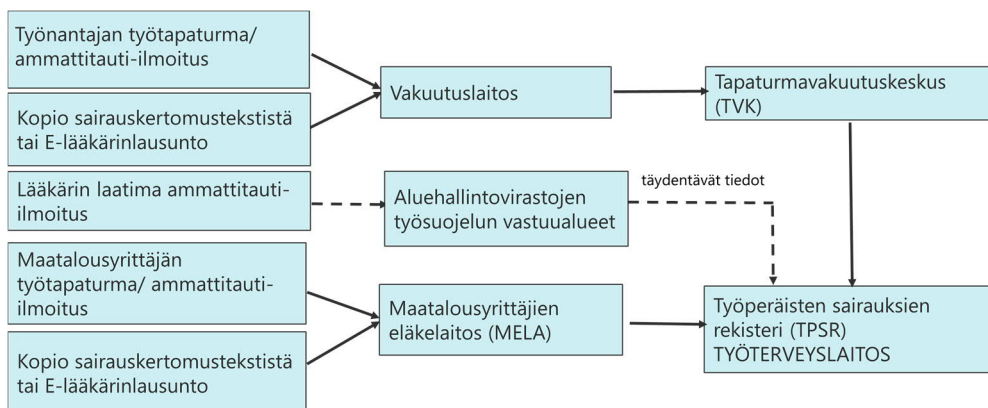
Työterveyslaitos voi käyttää TPSR:n tietoja alansa tutkimus- ja selvitystoimintaan ja luovuttaa niistä tietoja toimialansa yksilöityä tieteellistä tutkimusta varten siten, kuin laissa sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019)⁵ säädetään. TPSR:n tilastotietoa hyödynnetään mm. ammattitautien ehkäisyn ja työsuojelun apuna sekä työterveyshuollon ja työlääkätieteen alan tutkimuksessa.

Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA) ovat virallisia tilastonpitäjiä työtapaturmien ja ammattitautien osalta.

5.1 Tiedon kertyminen rekisteriin

Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA) toimittavat kaikkia ammattitaukeja ja ammattitautiepäilyjä koskevat tiedot Työperäisten sairauksien rekisteriin. Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015)⁶ ja Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki (873/2015)⁷ määrittelevät Työperäisten sairauksien rekisterin oikeuden saada vakuutuslaitoksista ammattitaukeihin liittyviä tietoja.

Työperäisten sairauksien rekisterillä on lisäksi oikeus saada tietoja lääkärien Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueille ilmoittamista ammattitaukeista ja niiden epäilyistä sekä työstä johtuneista muista sairaalloisista tiloista työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006)¹ 46 §:n perusteella. Näiden ammattitauti-ilmoitusten tietoja käytetään TPSR:ssä täsmentämään TVK:n ja Melan kautta tulleiden tapausten altiste- ja diagnoositietoja. Tiedonkulku Työperäisten sairauksien rekisteriin on esitetty kuvassa 76.

Kuva 76. Tiedon kertyminen Työperäisten sairauksien rekisteriin.

5.2 Rekisterin tietosisältö ja vuosijulkaisun luokitukset

TPSR:n tapaukset sisältävät rekisteröintivuodesta 2005 alkaen mm. seuraavat tiedot: rekisteröintivuosi, identifointinumero, henkilötunnus, ikä, sukupuoli, kuntakoodi, toimialakoodi, ammattikoodi, altistekoodi, diagnoosikoodi, lisädiagnoosikoodi, ammattitaudin hyväksymispäivä, ammattitaudin ilmenemisvuosi, ammattitaudin seuraamustieto, vakuutuslaitoskoodi ja vahinkonumero.

Tapauksen rekisteröintivuosi määräytyy sen perusteella, milloin vakuutuslaitos on ilmoittanut tapauksen TVK:hon tai Mela on ilmoittanut tapauksen TPSR:ään. Rekisteröintivuotta käytetään ammattitautiepäilyissä määrittelemään, mille vuodelle tapaus kirjataan. Vahvistetut ammattitaudit kirjataan ammattitaudin vahvistamisvuoden mukaan (vuosi, jolloin vakuutuslaitos on hyväksynyt ammattitaudin).

Tapauksen diagnoosit on kirjattu ICD-10 -tautiluokituksen⁸ mukaisesti mahdollisimman tarkalla tasolla. Vuosijulkaisussa on huomioitu kaikki tapaukselle mahdollisesti kirjatut ammattitautidiagnoosit (yhteensä kolme diagnoosikenttää) diagnoosikohtaisissa analyyseissä. On mahdollista, että tapauksella todetaan ammattitautitutkimuksissa samalla kertaa useampi ammattitauti.

Ammattitaudin aiheuttaja kirjataan käyttäen hyväksi Työterveyslaitoksen altisteluokitusta (6-numeroinen), jota päivitetään jatkuvasti. Altisteluokitus kattaa työelämän fyysikaaliset altisteet (pääluokka 1), kemialliset altisteet (2–5), biologiset altisteet (6), fyysiset ja psykofyysiset kuormitustekijät (7), psykososiaaliset kuormitustekijät (8) sekä muut ja tuntemattomat tekijät (9). Ammatti-ihotautien (allerginen kosketushottuma, ärsytyskosketushottuma, proteiinikosketushottuma ja kosketusurtikaria, ihoinfektiot), ammattiatman ja ammattinuhan aiheuttajat on ryhmitelty kullekin diagnoosille sopiviin, altistetyypin mukaisiin luokkiin.

Toimiala- ja ammattiluokituksessa käytetään Tilastokeskuksen Toimialaluokituksen 2008⁹ ja Ammattiluokituksen 2010¹⁰ mukaisia luokkia. Vuosijulkaisussa toimiala- ja ammattiluokituksista on käytetty 2-numerotasoa, joka on käytössä myös Eurostatin ammattitautitilastoinnissa (EODS). Kuvaajissa esitetään 2-numerotason toimiala- tai ammattiluokan numero ja nimi.

5.3 Rekisterin julkaisut

Uusimmat TPSR:n julkaisut ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä ovat luettavissa www-osoitteessa: www.julkari.fi. Uusimpiin TPSR:n vuosijulkaisuihin löytyy myös linkit osoitteesta <https://www.ttl.fi/teemat/tyoterveys/tyoperaisten-sairauksien-rekisteri>.

TPSR-tietoja on analysoitu pidemmältä aikaväliltä julkaisuissa "Riskiammatit, -alat ja -altisteet työperäisten sairauksien rekisterin perusteella: 10 vuoden aineiston analyysi"¹¹ sekä "Miksi ammattitaudit vähenevät?: Mitkä asiat selittävät alueelliset erot ammattitautien määrissä Suomessa ja kokonaismäärän muutokset?"¹².

Työelämä-tieto-verkkosivulta (www.tyoelamätieto.fi) löytyy tietoa yleisimmistä työikäisten vahvistetuista ammattitaudeista. Työterveyslaitoksen verkkosivuilta (www.ttl.fi) löytyy lisätietoa mm. ammattitaudeista ja niiden aiheuttajista, Työperäisten sairauksien rekisteristä ja sen julkaisuista.

5.4 Rekisterin yhteystiedot

Työperäisten sairauksien rekisterin vastuuhenkilöt ovat erityisasiantuntija Johanna Lehtimäki ja ylilääkäri Kirsi Koskela. TPSR:stä voidaan tietopalvelupyynnöiden perusteella tehdä tarkempia tilastoanalyyskejä. Laajemmista tilastoanalyseistä veloitamme kulloinkin voimassa olevan työlääkätieteen asiantuntijatyön mukaisin hinnoin. Työperäisten sairauksien rekisteriä koskevat tietopynnöt voi lähettää sähköpostiin: tpsr (at) ttl.fi.

Työperäisten sairauksien rekisteri kuuluu toisilain¹³ piiriin. Työterveyslaitos myöntää tietolupia TPSR:ään tieteellistä tutkimusta varten (<https://www.ttl.fi/tietoluvat-tyoterveyslaitoksen-tietoaineistoihin>). Tietolupahakemukset voi lähettää sähköpostiin: tsv (at) ttl.fi. Jos hakemus koskee useamman organisaation sosiaali- ja terveystietojen toissijaisen käytön piirissä olevia aineistoja, hakemus tulee toimittaa Findatalle.

Lähteet

¹ Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojelutoiminnasta (44/2006).

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060044>

² Lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006).

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2006/20060044>

³ Act on Occupational Safety and Health Enforcement and Cooperation on Occupational Safety and Health at Workplaces (44/2006).

<https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2006/20060044>

⁴ Laki Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta (159/1978).

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780159>

⁵ Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019).

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190552>

⁶ Työtaturma- ja ammattitautilaki (459/2015).

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150459>

⁷ Maatalousyrittäjien työtaturma- ja ammattitautilaki (873/2015).

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150873>

⁸ Tautiluokitus ICD-10. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2011.

<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085423>

⁹ Toimialaluokitus 2008. Tilastokeskus.

<https://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html>

¹⁰ Ammattiluokitus 2010. Tilastokeskus.

<https://www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2010/index.html>

¹¹ Koskela K, Aalto-Korte K, Pesonen M, Suojalehto H ym. Riskiammatit, -alat ja -altisteet työperäisten sairauksien rekisterin perusteella: 10 vuoden aineiston analyysi. Työterveyslaitos 2019.

<http://urn.fi/URN:ISBN:9789522618580>

¹² Oksa P, Talola N, Virtanen S, Saalo A ym. Miksi ammattitaudit vähenevät?: Mitkä asiat selittävät alueelliset erot ammattitautien määrissä Suomessa ja kokonaismäärän muutokset? Työterveyslaitos 2016.

<https://www.julkari.fi/handle/10024/131128>

¹³ Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019).

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190552>

TYÖTERVEYSLAITOS
PL 40
00032 Työterveyslaitos
www.ttl.fi

59.241

Katsauksia 174
ISBN 978-952-261-995-2 (PDF)

ISSN-L 0357-4296 = Katsauksia
ISSN-L 1235-8614 = Ammattitaudit